

**ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥΣ. ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ
ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ »**

ΚΑΣΙΔΙΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α.Μ. 11581

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ, 2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται τον προσδιορισμό και την ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας στο νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο προσδιορίζεται η εξέλιξη και η έννοια της βιολογικής γεωργίας. Διαφοροποιείτε η βιολογική από την συμβατική καλλιέργεια και αποτυπώνονται οι στόχοι της βιολογικής γεωργίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται ο διαχωρισμός των βιολογικών προϊόντων. Προσδιορίζεται η κατηγοριοποίηση τους, η πιστοποίηση τους και προσδιορίζεται η παράγωγή στο νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας που ακολουθήθηκε ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας.

Τέλος παρατίθενται τα συμπεράσματα και οι εκτενείς βιβλιογραφικές αναφορές που χρησιμοποιήθηκαν στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

ABSTRACT

This project deals with the identification and development of organic farming in the prefecture of Aitoloakarnania.

The first chapter identifies the evolution and the concept of organic farming. Differentiate organic from conventional farming and reflected the objectives of organic farming.

The second chapter discusses the separation of organic products. Determine their classification, their certification and subsequent to the county Aitoloakarnania determined.

The third chapter presents the research methodology followed while the fourth chapter details the results of the investigation.

Finally, the conclusions and extensive bibliographic references used in the preparation of this work.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ABSTRACT.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	8
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	8
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ	8
1.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	8
1.3 ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	8
1.4 ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	9
1.5 ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	10
1.6 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	11
1.7 Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	12
1.8 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ.....	12
1.9 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	14
1.9.1 ΛΙΠΑΝΣΗ	14
1.9.2.ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	16
ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	16
2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	16
2.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	16
2.3 ΣΗΜΑΝΣΗ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	19
2.3.1 ΑΠΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ.....	19
2.3.2 ΣΥΝΘΕΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ.....	20
2.3.2.1. Κατηγορίες πλέον του 95%	20
2.4 ΕΛΕΓΧΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	21
2.5 ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	23
2.6 ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	24
2.7 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	28
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	28
3.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	28
3.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	29

3.3.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	29
3.3.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	29
3.3.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	30
3.3.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ.....	30
3.3.5 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	31
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	107
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	109
ΠΗΓΕΣ INTERNET.....	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	112
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	112

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί στον πλανήτη μας, βρίσκονται σε συνεχή αλληλεξάρτηση μεταξύ τους όπως και με το περιβάλλον. Για παράδειγμα ένα φυτό, προσηλωμένο σταθερά στην θέση που βλάστησε ο σπόρος του, ζει προσλαμβάνοντας τα απαραίτητα θρεπτικά στοιχεία από το άμεσο θρεπτικό περιβάλλον. Την ανάπτυξή του (την περιορισμένη στα πλαίσια της βλαστικής και αναπαραγωγικής του δυνατότητας) χαλιναγωγούν, από τη μια μεριά παράγοντες βιοτικοί (ζώα και φυτά) κι από την άλλη μεριά, παράγοντες αβιοτικοί (έδαφος, κλιματολογικοί παράγοντες, κ.τ.λ.). Δημιουργείται έτσι ένα πολύπλοκο σύστημα αλληλοεξαρτώμενων παραγόντων, που ονομάζεται Οικολογικό Σύστημα ή Οικοσύστημα.

Η γεωργία είναι η έκφραση της προσπάθειας του ανθρώπου για την εξασφάλιση της τροφής. Η προσπάθεια αυτή γίνεται όλο και πιο έντονη, αν αναλογιστεί κανείς, από τη μια μεριά το πλήθος των ατόμων που πρέπει να διατραφούν και από την άλλη μεριά την σταθερότητα –αν όχι τη μείωση- των εκτάσεων που διατίθενται προς εκμετάλλευση για παραγωγή τροφών.

Η Βιολογική Γεωργία (ΒΓ), είναι η κατάληξη μιας σειράς μελετών και το αποτέλεσμα της ανάπτυξης διαφόρων εναλλακτικών μεθόδων γεωργικής παραγωγής. Καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '50, ο κύριος στόχος, ο οποίος αποδιδόταν στη γεωργία, ήταν να ικανοποιεί, χάρη σε μια πολύ σημαντική αύξηση της γεωργικής παραγωγής, τις άμεσες ανάγκες σε τρόφιμα και να αυξάνει το βαθμό αυτάρκειας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Είναι κατανοητό, επομένως, ότι η ΒΓ δυσκολεύτηκε πολύ να επιτύχει, στο πλαίσιο αυτό, πλατύτερη αποδοχή.

Οι δεκαετίες 70-80 αντιστοιχούν στην αύξηση της συνειδητοποίησης, σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, στα οποία η ΒΓ θα μπορούσε να δώσει την κατάλληλη απάντηση. Νέοι σύνδεσμοι δημιουργούνται, συγκεντρώνοντας παραγωγούς, καταναλωτές και άλλα άτομα τα οποία ενδιαφέρονται για την οικολογία και για μια περισσότερο στενά συνδεδεμένη με τη φύση ζωή. Οι οργανώσεις αυτές, αναπτύσσουν τις δικές τους συγγραφές υποχρεώσεων, με τους κανόνες παραγωγής που πρέπει να τηρούνται.

Η ουσιαστική ανάπτυξη της ΒΓ, ξεκίνησε τη δεκαετία του '80, με τη συνέχιση της ανάπτυξης νέων μεθόδων παραγωγής, αλλά και της αύξησης του ενδιαφέροντος των καταναλωτών για τα ΒΠ, εξαιτίας της διαφήμισης που προέβαλλε τα θετικά

στοιχεία των βιολογικών προϊόντων σε σχέση με τα συμβατικά, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των εμπορευόμενων βιολογικών προϊόντων.

Ο τομέας της ΒΓ, αυξήθηκε κατά 25% περίπου ετησίως, μεταξύ του 1993 και 1998 και εκτιμάται ότι αναπτύσσεται κατά 30% περίπου ετησίως. Όλη τη δεκαετία του '90 όμως η ανάπτυξη και η εξέλιξη της βιολογικής γεωργίας στο Ευρωπαϊκό τοπίο, ήταν ραγδαία και συνεχίζεται με ακόμα υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, στις αρχές του 21^{ου} αιώνα, σε ορισμένα κράτη. Μολονότι αντιπροσώπευε μόνο το 3% περίπου της συνολικής χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης της Ε.Ε. το 2000, η ΒΓ εξελίχθηκε στην πραγματικότητα σε έναν από τους δυναμικότερους γεωργικούς τομείς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα παρουσιάζεται σημαντική αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, φθάνοντας στα 75906 στρέμματα.

Η εργασία μας χωρίζεται σε 4 κεφάλαια. Στο πρώτο βλέπουμε την εξέλιξη της βιολογικής καλλιέργειας στην Ελλάδα, αναλύοντας τις αρχές και τους στόχους που διέπουν τη βιολογική καλλιέργεια και γίνεται και μία αναφορά στην ευρωπαϊκή αγορά των ΒΠ και στην φυτοπροστασία τους. Στο δεύτερο κεφάλαιο μιλάμε για τα απλά και τα σύνθετα ΒΠ, τα χαρακτηριστικά τους και την σήμανση που διαθέτουν. Επίσης αναφέρονται συστήματα ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων ΒΓ. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται η ανάπτυξη και η διακίνηση των ΒΠ στο νομό της Αιτωλοακαρνανίας, μέσα από τα κανάλια διανομής και τους τύπους διάθεσης στο νομό και παρουσιάζονται και τα πιο σημαντικά από τα προβλήματα και τις δυνατότητες που υπάρχουν. Και τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο παραθέτουμε έρευνα που διεξήχθη σε πόλεις του νομού για την άποψη του κοινού για τα ΒΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Η ΒΓ είναι ένα σύστημα παραγωγής που αποφεύγει ή εξαιρεί ευρέως τη χρήση συνθετικών λιπασμάτων, παρασιτοκτόνων, ρυθμιστών αύξησης και πρόσθετων ζωοτροφών. Για να διατηρήσει την παραγωγικότητα του εδάφους, για να προμηθεύσει θρεπτικά στοιχεία στα φυτά και για να ελέγξει έντομα, ζιζάνια και άλλα παράσιτα η βιολογική γεωργία στηρίζεται ,κατά το περισσότερο δυνατό, στις αμειψισπορές, στα φυτικά υπολείμματα, σε οργανικά υπολείμματα που υπάρχουν εκτός του αγροκτήματος και στο βιολογικό έλεγχο των παρασίτων. Η αντίληψη του εδάφους ως ζωντανού οργανισμού που προωθεί και αναπτύσσει τις δραστηριότητες των ωφέλιμων οργανισμών είναι κεντρική σε αυτόν τον ορισμό (Βακάκης, 1994).

1.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ενώ στη Συμβατική Γεωργία (ΣΓ) χρησιμοποιούνται συνθετικά χημικών εισροών όπως είναι τα λιπάσματα, τα φυτοφάρμακα, τα ζιζανιοκτόνα, τα παρασιτοκτόνα, οι ορμόνες ή οι αυξητικοί παράγοντες, στη ΒΓ όλα τα παραπάνω απαγορεύονται. Επισημαίνεται ότι τα βιοτεχνολογικά μέσα και η χρησιμοποίηση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών θεωρούνται από τη βιολογική μέθοδο παραγωγής ως μέσα αντιοικολογικού προσανατολισμού και απαγορεύεται η χρήση τους.

1.3 ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η ΒΓ στηρίζεται σε τρεις βασικές αρχές, που αλληλεπιδρώντας μπορούν να δημιουργήσουν ένα αγροτικό παραγωγικό σύστημα.. Οι αρχές αυτές είναι:

1. Η αρχή του μικτού αγροκτήματος

Σύμφωνα με το βιβλίο των Παπαναγιώτου Ε., Μηλιάδου Δ. και Φωτόπουλου Χ. περί Βιολογικής Γεωργικής Φυτικής και Ζωικής παραγωγής ως αρχή του μικτού

αγροκτήματος νοείται η παράλληλη παραγωγή φυτικών και ζωικών προϊόντων μέσα στο ίδιο το αγροοικοσύστημα. Για παράδειγμα, τα υπολείμματα μιας καλλιέργειας δίνονται σαν τροφή στα ζώα και η κοπριά των ζώων δίνεται στο χώμα σαν λίπασμα που θα ενισχύσει την ανάπτυξη των φυτών (Παπάναγιωτου κ.α. 2001).

2. Η αρχή της εναλλαγής των καλλιεργειών

Ως εναλλαγή των καλλιεργειών νοείται εδώ η καλλιέργεια μιας ποικιλίας φυτών μέσα στο αγροοικοσύστημα, με κάποια συγκεκριμένη περιοδικότητα στο χώρο και το χρόνο, ώστε να αξιοποιηθούν διάφορες ευεργετικές αλληλεπιδράσεις. Για παράδειγμα τα βαθύρριζα φυτά χρησιμοποιούνται για την ικανότητα τους να φέρνουν θρεπτικά στοιχεία από βαθύτερα στρώματα του εδάφους στην επιφάνεια και να τα κάνουν διαθέσιμα για τις επόμενες καλλιέργειες (Παπάναγιωτου κ.α. 2001).

.

3. Η αρχή της βελτιστοποίησης του κύκλου των θρεπτικών στοιχείων και της οργανικής ουσίας.

Κάθε μικρό ή μεγάλο αγροοικοσύστημα και κάθε αγροτική περιοχή περιέχουν μια δεδομένη ποσότητα θρεπτικών στοιχείων, σχετικά περιορισμένη. Η χρησιμοποίηση αυτών των θρεπτικών στοιχείων πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο που να οδηγεί στη βέλτιστη εκμετάλλευσή τους. Αυτό σημαίνει ότι τα θρεπτικά στοιχεία στο δεδομένο χώρο πρέπει να ανακυκλώνονται και να χρησιμοποιούνται επανειλημμένα με διάφορες μορφές. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια για ελάχιστη εκροή θρεπτικών στοιχείων από το αγροοικοσύστημα.

Με την εφαρμογή των αρχών αυτών ο αγρότης επιδιώκει τη βελτίωση των δυνατοτήτων και ενδογενών ιδιοτήτων του οικοσυστήματος.

1.4 ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Καθημερινά η ΒΓ επεκτείνεται σε νέους τομείς. Το αντικείμενο διευρύνεται, τα δεδομένα διαφοροποιούνται, οι στόχοι επαναπροσδιορίζονται. Η ΒΓ επιδιώκει:

- ⊘ Την παραγωγή τροφής υψηλής θρεπτικής αξίας σε επαρκή ποσότητα.
- ⊘ Την διατήρηση και μακροπρόθεσμη αύξηση της γονιμότητας του εδάφους.
- ⊘ Τον περιορισμό κάθε μορφής ρύπανσης που προέρχεται από τη γεωργική πρακτική.
- ⊘ Την αλληλεπίδραση με εποικοδομητικό και ζωτικό τρόπο με όλα τα φυσικά συστήματα.
- ⊘ Την εκτροφή των ζώων σε συνθήκες που επιτρέπουν την ανάπτυξη των βασικών πλευρών της έμφυτης συμπεριφοράς τους.
- ⊘ Την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης εργασίας και αμοιβής για τους παραγωγούς.

1.5 ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η θέσπιση ενός νομοθετικού πλαισίου, φάνηκε ως μέσον, το οποίο θα επέτρεπε στην ΒΓ να βρει τη θέση της, κατά αξιόπιστο τρόπο, στην περιορισμένη αγορά που αποτελούν τα προϊόντα ποιότητας. Μια νομοθετική πλαισίωση - ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ.2092/92 εγκρίθηκε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στις αρχές της δεκαετίας του '90. Η κίνηση αυτή, επίσημης αναγνώρισης της ΒΓ, επεκτάθηκε στη συνέχεια σε διάφορες άλλες χώρες και ακολουθήθηκε από πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2078/92, άνοιγε νέες δυνατότητες οικονομικής στήριξης στη ΒΓ, χάρη στα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά της.

Το Νοέμβριο του 1998 Η IFOAM (Διεθνής Ομοσπονδία Κινημάτων Βιολογικής Γεωργίας), θέσπισε, το «Πλαίσιο συγγραφών υποχρεώσεων της βιολογικής γεωργίας και μεταποίησης». Η ομοσπονδία αυτή, η οποία δημιουργήθηκε το 1972, συγκεντρώνει τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις από όλο τον κόσμο στην παραγωγή, την πιστοποίηση, την έρευνα, την εκπαίδευση και την προώθηση της Β.Γ. Οι συγγραφές υποχρεώσεων που δημιούργησε, δεν είναι δεσμευτικές, αλλά αποτελούν οπωσδήποτε έναν «τρόπο αντίληψης», εφόσον συνθέτουν τη σημερινή κατάσταση των μεθόδων παραγωγής και μεταποίησης βιολογικών προϊόντων (ΒΠ).

Η οργάνωση αυτή, δημιούργησε επιπλέον μια περιφερειακή ομάδα, προκειμένου να διατηρήσει έναν διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με την ανάπτυξη του τομέα της Β.Γ.. Άλλωστε, τον Ιούνιο του 1999, η επιτροπή του Codex Alimentarius της Ε.Ε (Κώδικας Τροφίμων), ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν την παραγωγή, τη μεταποίηση, τη σήμανση και την εμπορία των τροφίμων, που προέρχονται από τη Β.Γ. Οι οδηγίες αυτές, καταρτίζουν τις αρχές της Β.Γ σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, της προετοιμασίας, της αποθεματοποίησης, της μεταφοράς, της επισήμανσης και της εμπορίας των φυτικών προϊόντων. Πρέπει να επιτρέπουν στα κράτη-μέλη, να εκπονούν τη δική τους νομοθεσία με βάση αυτές τις αρχές, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιομορφίες.

Από το 1999, ο Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας του ΟΗΕ (Food and Agriculture Organization-FAO), θέσπισε ένα πρόγραμμα εργασίας στον τομέα της Β.Γ, στόχος του οποίου είναι ουσιαστικά, η ανάπτυξη της Β.Γ στις αναπτυσσόμενες χώρες. Σχετικά με τις λοιπές χώρες, η Ισλανδία, η Νορβηγία και το Λινχενστάιν, δημιούργησαν στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου νομοθεσίες, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με την κοινοτική νομοθεσία και συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες διαχείρισης, σε επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπλέον, απέναντι στην ανάγκη να περιλάβουν το κοινοτικό κεκτημένο μετά την προσχώρηση, οι χώρες οι οποίες ετοιμάζονται να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση (χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, Κύπρος, Μάλτα, Τουρκία), έχουν ήδη αρχίσει μια διαδικασία θέσπισης ίδιων νομοθεσιών της Β.Γ, ευθυγραμμιζόμενες με την κοινοτική νομοθεσία.

1.6 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η Β.Γ. σημειώνει σημαντική άνοδο στην Ευρώπη. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη δεκαετία 1987-1997 δεκαπλασιάστηκαν οι εκτάσεις των αγροκτημάτων που καλλιεργούνται με τις αρχές της ΒΓ , ενώ πολλαπλασιάστηκε ο τζίρος των ΒΠ στην αγορά συνολικά και στις 15 χώρες της Ε.Ε. Η αύξηση αυτή είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη ανά χώρα, ανάλογα με την εθνική πολιτική που εφαρμόζεται και ανάλογα ακόμα με τη δύναμη που έχουν σε εθνικό επίπεδο οι φορείς της Β.Γ.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που συντέλεσαν στη ραγδαία ανάπτυξη της ΒΓ στην Ευρώπη είναι οι εξής:

Η έντονη παρουσία των κινημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη της έρευνας των ειδικών επιστημονικών ιδρυμάτων στον τομέα της ΒΓ.

Οι κοινές προδιαγραφές (standards).

Η συχνότητα της κατανάλωσης των βιολογικών προϊόντων σε μερικές χώρες όπως τη Δανία, Σουηδία έχει βοηθήσει την εξάπλωση τους στο ευρύ καταναλωτικό κοινό.

1.7 Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η αγορά των ΒΠ είναι πολύ μικρή αλλά αναπτυσσόμενη. Σύμφωνα με τα στοιχεία του International Trade Center (ITC) τα επόμενα χρόνια τα βιολογικά προϊόντα θα έχουν καταλάβει μερίδιο 5-10%. Η Γερμανία αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά ΒΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση Υψηλότερο ποσοστό από το μέσο όρο της Κοινότητας παρουσιάζει η Δανία. Με γοργούς ρυθμούς αναπτύσσεται η αγορά ΒΠ στη Μεγάλη Βρετανία. Σε ευρωπαϊκές χώρες η κατανάλωση συγκεκριμένων προϊόντων έχει ήδη φτάσει το 5% του συνόλου της αγοράς και η περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς θα συμβάλλει στη ανάπτυξη της Β.Γ.

Γενικά το ενδιαφέρον για ΒΠ διατροφής είναι μικρότερο στη Νότια Ευρώπη από ότι στη Βόρεια, με μεγαλύτερη έμφαση στην παραγωγή προϊόντων για εξαγωγή στις βόρειες αγορές.

1.8 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η Β.Γ. αποτελεί ένα δυναμικό και σε μερικές χώρες ραγδαία αναπτυσσόμενο τομέα που έρχεται να απαντήσει στα οικολογικά, οικονομικά αδιέξοδα της συμβατικής γεωργίας. Την κατάσταση σε έξι από αυτές τις χώρες παρουσιάζουμε παρακάτω, σύμφωνα με τα στοιχεία της περιφερειακής οργάνωσης της I FOAM (Διεθνής Ομοσπονδία Κινημάτων Βιολογικής Γεωργίας).

ΜΑΛΤΑ. Η ανυπαρξία, πρακτικώς, αγοράς για τα ΒΠ είναι το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι λίγοι βιοκαλλιεργητές. Η τοπική αγορά υφίσταται τον έντονο ανταγωνισμό των φθηνών εισαγωγών όμως τα Μαλτέζικα προϊόντα δεν κινδυνεύουν. Η Μάλτα εξάγει ΒΠ, (πατάτες, κρεμμύδια, πτηνοτροφικά προϊόντα, λαχανικά.)

ΙΣΡΑΗΛ. Τα βασικά είδη που παράγονται βιολογικά είναι οπωροκηπευτικά, εσπεριδοειδή, δημητριακά και κτηνοτροφικά. Από αυτά το 30% προέρχεται από την τοπική αγορά ενώ το υπόλοιπο από εξαγωγές. Παράλληλα υπάρχει μια αναπτυσσόμενη μεταποιητική βιομηχανία ΒΠ που απορροφάει μέρος της παραγωγής.

ΙΣΠΑΝΙΑ. Τα ΒΠ εμφανίζονται στην ισπανική αγορά το 1975 και οι πρώτες εξαγωγές σημειώνονται το 1978. Η κλιματική ποικιλία της χώρας επιτρέπει την παραγωγή πληθώρας προϊόντων όπως δημητριακά, όσπρια, λαχανικά, ελιές, καρύδια, αρωματικά φυτά καθώς και ζωοτροφές.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ. Η αδυναμία της προσφοράς να καλύψει τη ζήτηση είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό της πορτογαλικής αγοράς ΒΠ. Οι παραγωγοί έχουν στη διάθεση τους ένα ευρύ δίκτυο διανομής που ξεκινά από την άμεση πώληση και τις λαϊκές αγορές έως τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, τα καταστήματα υγιεινής διατροφής και τα σούπερ μάρκετ.

ΙΤΑΛΙΑ. Το 1990 η Ιταλία γνώρισε μία πραγματική έκρηξη της ΒΓ. Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων απορροφάται κατά 43% από τις εξαγωγές ενώ η εσωτερική αγορά θεωρείται ακόμα μικρή, τα σούπερ μάρκετ, οι λαϊκές αγορές, τα ειδικευμένα καταστήματα ΒΠ αποτελούν τα κυριότερα κανάλια διάθεσης της παραγωγής. Η ανάπτυξη της έρευνας και της εκπαίδευσης θα συντελέσει στη περαιτέρω ανάπτυξη της ΒΓ.

ΤΟΥΡΚΙΑ. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της Τουρκίας προορίζεται για εξαγωγές στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Το 90% των ΒΠ είναι ξηροί καρποί, φαρμακευτικά φυτά και βότανα. Βασικός φορέας της εξέλιξης αυτής είναι η Τουρκική Ένωση του Κινήματος Βιολογικής Γεωργίας (ΕΤΟ).

1.9 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1.9.1 ΛΙΠΑΝΣΗ

Στη ΒΓ, η λίπανση είναι μια γεωργική πρακτική που αντιμετωπίζεται με εντελώς διαφορετικό τρόπο απ' ό,τι στη συμβατική γεωργία. Διαφέρει τόσο στο πώς αντιμετωπίζεται το φυτό και το έδαφος, όσο και στον τύπο των λιπασμάτων που χρησιμοποιούνται. Σε αντίθεση με τη συμβατική -που θεωρεί τα φυτά μηχανές παραγωγής καρπών και το έδαφος ένα υπόστρωμα στο οποίο απλώς στηρίζονται- η ΒΓ αντιμετωπίζει φυτό και έδαφος σαν ένα ζωντανό δυναμικό σύστημα όπου συνυπάρχουν χιλιάδες μορφές ζωής. η λίπανση με οργανικά λιπάσματα μας δίνει:

Εδάφη γόνιμα, με αρκετή οργανική ουσία, μειωμένη παρουσία παθογόνων, πλούσια σε ωφέλιμους οργανισμούς, ιχνοστοιχεία και φυσικά αντιβιοτικά και με αυξημένη ικανότητα συγκράτησης νερού.

Φυτά υγιή, με πλούσιο ριζικό σύστημα, περισσότερο ανθεκτικά τόσο σε προσβολές από παθογόνα, όσο και στις αντίξοες κλιματολογικές συνθήκες.

Παραγωγές ποσοτικά πιο ισορροπημένες με προϊόντα καλύτερης ποιότητας.

Στην ελληνική αγορά κυκλοφορούν αρκετά εγχώρια αλλά και εισαγόμενα συσκευασμένα οργανικά λιπάσματα, τα οποία μπορούμε να τα κατατάξουμε σε επτά κατηγορίες.

Τα κομποστοποιημένα ζωικά υπολείμματα (κοπριές πουλερικών και αιγοπροβάτων).

Προϊόντα γαιοσκωλήκων (κοπριές «μεταβολισμένες» από γαιοσκώληκες).

Κομποστοποιημένα φυτικά υπολείμματα (υπολείμματα καλλιεργειών ή / και βιομηχανίας τροφίμων).

Προϊόντα φυκιών (κομποστοποίηση ή εκχύλισή τους).

Ανεπεξέργαστα ορυκτά (φωσφορικά και καλιούχα πετρώματα).

Επεξεργασμένα ζωικά υποπροϊόντα (οστεάλευρα, κερατάλευρα, πουπουλάλευρα, δερματάλευρα, αιματάλευρα και ιχθυάλευρα).

Προϊόντα ζύμωσης και καλλιέργειας με μικροοργανισμούς ζωικών και φυτικών υπολειμμάτων.

1.9.2.ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η καταπολέμηση των εχθρών των φυτών πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις αρχές της ΒΓ, με την εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων:

1. Επιλογή των κατάλληλων ειδών και ποικιλιών
2. Καλλιεργητικές μέθοδοι αντιμετώπισης εχθρών και ασθενειών
3. Μηχανικές μέθοδοι καλλιέργειας
4. Βιολογικές μέθοδοι καταπολέμησης των εχθρών των καλλιεργειών
5. Προστασία των φυσικών εχθρών και εντομών

Τα συνθετικά γεωργικά φάρμακα απαγορεύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Τα Βιολογικά Προϊόντα (ΒΠ) διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

1. Τα Μεταλλαγμένα
2. Συμβατικά
3. Τα προϊόντα που παράγονται χωρίς τη χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων ή άλλων ορμονών.

2.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η κατανάλωση των ΒΠ καθορίζεται από δύο κύριες κατηγορίες παραγόντων, τους θετικούς και τους αρνητικούς. Στους θετικούς συμπεριλαμβάνονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους, ενώ αρνητικό παράγοντα αποτελεί η υψηλότερη τιμή τους, σε σχέση με τα Συμβατικά Προϊόντα.

Α)Γιατί βιολογικά προϊόντα διατροφής;

Προάσπιση της υγείας

Στην ΒΓ και στην ΒΚ, άνθρωποι με μεράκι για το αντικείμενο τους επιμένουν στον υγιεινό τρόπο καλλιέργειας και εκτροφής, χρησιμοποιώντας μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον, χωρίς την χρήση χημικών λιπασμάτων, εντομοκτόνων παρασιτοκτόνων και ορμονών. Με αυτό τον τρόπο παράγονται υγιεινά, φυσικά προϊόντα απαλλαγμένα από τοξικές ουσίες οι οποίες παραμένουν και συγκεντρώνονται μέσα από την τροφική αλυσίδα στα τρόφιμα συμβατικής καλλιέργειας και εκτροφής που φθάνουν στο τραπέζι μας.

Υψηλή διατροφική αξία

Τα προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας, σε σχέση με τα συμβατικά, περιέχουν 20 - 30% λιγότερο νερό και μεγαλύτερες συγκεντρώσεις πρωτεϊνών, βιταμινών, ιχνοστοιχείων, μεταλλικών αλάτων και ενζύμων. Επίσης, τα ΒΠ δεν περιέχουν

συντηρητικά, πρόσθετα και διάφορες χημικές ουσίες στην σύνθεσή τους. Είναι η καλύτερη πρόταση για μια ισορροπημένη και φυσική διατροφή.

Καλύτερη γεύση

Η φυσική διαδικασία με την οποία αναπτύσσονται τα ΒΠ, τους επιτρέπει να διατηρούν ανέπαφη την φυσική τους σύσταση, τα θρεπτικά συστατικά και τις βιταμίνες τους. Τον πλούτο αυτό των ΒΠ φανερώνει η μεστή γεύση και το αυθεντικό τους άρωμα.

Σωστή ανάπτυξη των παιδιών

Τα προϊόντα ΒΚ και εκτροφής αποτελούν την καλύτερη πρόταση για την παιδική διατροφή. Οι βιταμίνες, τα ιχνοστοιχεία και τα άλλα θρεπτικά συστατικά που περιέχουν διατηρούνται ανέπαφα, μεταβολίζονται και απορροφώνται καλύτερα από τον οργανισμό, χτίζοντας τα θεμέλια για την γερή ανάπτυξη των παιδιών.

Προστασία του περιβάλλοντος

Οι πρακτικές της ΒΚ είναι τέτοιες που προστατεύουν το περιβάλλον. Με σεβασμό στους ρυθμούς της φύσης, οι βιοκαλλιεργητές συνδυάζουν την παράδοση με την σύγχρονη γνώση, καλλιεργούν σε μικρές εκτάσεις χρησιμοποιώντας μόνο φυσικά λιπάσματα και χωρίς φυτοφάρμακα, προστατεύοντας το έδαφος, την ατμόσφαιρα και τα αποθέματα νερού. Επιπλέον, ενισχύουν την γονιμότητα του εδάφους εναλλάσσοντας τα είδη που καλλιεργούν και επιτρέπουν την φυσική ωρίμανση των καρπών χωρίς να εντατικοποιούν ή να επιταχύνουν την παραγωγή με τεχνητές μεθόδους.

Πραγματική αξία

Η φυσική διαδικασία ανάπτυξης των προϊόντων ΒΚ τους επιτρέπει να διατηρούν ανέπαφη τη φυσική τους σύσταση, τα θρεπτικά συστατικά, τις βιταμίνες και τα ιχνοστοιχεία τους, καθιστώντας τα ανώτερα από τα συμβατικά. Επιλέγοντας λοιπόν ΒΠ, επιλέγουμε έναν αυθεντικό, φυσικό τρόπο διατροφής ο οποίος προασπίζει την υγεία μας, συντελεί στην προστασία του περιβάλλοντος το οποίο αξίζει να το ζήσουμε και να το κληροδοτήσουμε όσο πιο ανέγγιχτο γίνεται στις γενιές που έρχονται.

Πιστοποίηση - εγγύηση

Την αυθεντικότητα των προϊόντων ΒΚ προασπίζει η ίδια η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως απαιτεί ο Ευρωπαϊκός κανονισμός 2092/91, η διαδικασία παραγωγής των προϊόντων ΒΚ και εκτροφής ελέγχεται σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας και της επεξεργασίας τους από αρμόδιους εγχώριους και ξένους οργανισμούς πιστοποίησης. Τα πιστοποιημένα προϊόντα βιολογικής παραγωγής φέρουν πάντα την ένδειξη "βιολογικό προϊόν", το σήμα του οργανισμού που τα πιστοποιεί καθώς και τον ειδικό αριθμό πιστοποίησης.

Β) Είναι ακριβά τα βιολογικά προϊόντα;

Ακριβότερα, γιατί απαιτείται περισσότερη εργασία

Όπως κάθε προϊόν υψηλής ποιότητας που απαιτεί ιδιαίτερη γνώση και προσωπική φροντίδα, έτσι και τα ΒΠ είναι πιο ακριβά από τα συμβατικά. Αυτό δεν είναι πάντα κανόνας και εξαρτάται από το προϊόν, τις καιρικές συνθήκες κ.λπ.. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε αρκετές περιπτώσεις θα βρείτε φρέσκα φρούτα και λαχανικά σε τιμές ίδιες ή και χαμηλότερες από τα συμβατικά όπως συμβαίνει τους θερινούς μήνες με τις βιολογικές ντομάτες.

Στις οργανικές καλλιέργειες απαιτείται περισσότερη εργασία από ό,τι στις συμβατικές. Η απαιτούμενη εργασία εξαρτάται βέβαια από τον βαθμό εκβιομηχάνισης. π.χ., στη Γερμανία έρευνα έδειξε ότι για τα δημητριακά και το γάλα απαιτείται περίπου ίση εργασία και στις δύο καλλιέργειες, ενώ για τις πατάτες, το ξερίζωμα των ζιζανίων με το χέρι στις βιοκαλλιέργειες απαιτεί 100 περισσότερες ώρες τον χρόνο ανά εκτάριο.

Συχνά οι βιοκαλλιεργητές για να καλύψουν τη διαφορά ποσοστού κέρδους αναλαμβάνουν οι ίδιοι την επεξεργασία και τη διάθεση των προϊόντων τους, αυξάνοντας ακόμη περισσότερο τις ώρες εργασίας.

Οι Γερμανοί οινοπαραγωγοί, για να εξισώσουν το εισόδημά τους με αυτό των «συμβατικών» συναδέλφων τους, πωλούν οι ίδιοι το κρασί που παράγουν.

Άλλωστε είναι γεγονός ότι αγοράζοντας ΒΠ, αγοράζετε περισσότερο προϊόν σε αντίθεση με τα συμβατικά τα οποία περιέχουν 20 - 30% περισσότερο νερό στην σύστασή τους. Η συγκέντρωση μεγάλων ποσοτήτων νερού στα συμβατικά προϊόντα

οφείλεται καθαρά στην χρήση χημικών λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων και άλλων χημικών ουσιών οι οποίες χρειάζονται περισσότερο νερό για να απορροφηθούν.

Διτώς ωφέλιμα για την υγεία αποδεικνύονται τα ΒΠ - ζωτικής και φυτικής προέλευσης. Όπως υπογραμμίστηκε σε ημερίδα από τον γενικό διευθυντή του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων κ. Χρ. Αποστολόπουλο, επιστημονικές μελέτες καταδεικνύουν ότι τα ΒΠ δεν είναι μόνον λιγότερο επιβαρυντικά για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, αλλά έχουν και μεγαλύτερη θρεπτική αξία, καθώς περιέχουν ουσίες πολύτιμες για τον ανθρώπινο οργανισμό, που στα «συμβατικά» προϊόντα απαντούν σε πολύ μικρές συγκεντρώσεις. Ενδεικτικά, ο κ. Αποστολόπουλος αναφέρθηκε σε αντιοξειδωτικές ουσίες και ακόμη περισσότερο στα ιχνοστοιχεία, που απαντούν στα ΒΠ σε ποσότητες τετραπλάσιες απ' ό,τι στα κοινά τρόφιμα. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται και στο σαλικυλικό οξύ, που βρίσκεται σε υψηλές συγκεντρώσεις στα βιολογικά λαχανικά και έχει ικανή συμβολή στην πρόληψη καρδιακών και εγκεφαλικών επεισοδίων, αλλά και μορφών καρκίνου.

2.3 ΣΗΜΑΝΣΗ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

2.3.1 ΑΠΑΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Για να αναγνωρίζονται τα ΒΠ όταν προωθούνται στην αγορά, έχει καθιερωθεί ένα πλαίσιο κοινοτικών κανόνων σήμανσης και ελέγχου που εγγυάται τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών αυτών των προϊόντων, ενώ ταυτόχρονα εμποδίζεται η ανωνυμία τους στην αγορά.

Η ένδειξη «Βιολογική γεωργία-Συστήματα ελέγχου» δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα :

Φυτικά μεταποιημένα προϊόντα που περιέχουν λιγότερο από 95% βιολογικά συστατικά.

Γεωργικά προϊόντα που παράγονται κατά την περίοδο μετατροπής από την συμβατική γεωργία.

Ζωικά γεωργικά προϊόντα και στα σύνθετα μεταποιημένα προϊόντα που κυρίως αποτελούνται από ζωικά προϊόντα.

Φυτικά μεταποιημένα ή μη μεταποιημένα προϊόντα που προέρχονται από τρίτες χώρες .

2.3.2 ΣΥΝΘΕΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Τα σύνθετα ΒΠ διακρίνονται στις παρακάτω κατηγορίες:

2.3.2.1. Κατηγορίες πλέον του 95%

Σε αυτά, το 95% τουλάχιστον των συστατικών γεωργικής προέλευσης ,πρέπει να είναι βιολογικά. Το υπόλοιπο 5% πρέπει να είναι συστατικά μη βιολογικής προέλευσης (συστατικά γεωργικής προέλευσης που δεν παράγονται καθόλου ή παράγονται μη επαρκώς, με βιολογικό τρόπο) είτε συστατικά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα VI, τμήμα Γ, του ΚΑΝ.2092/91, ως συστατικά γεωργικής προέλευσης που δεν είναι βιολογικά.

Από της 01/01/93, μόνον τα προϊόντα που είναι σύμφωνα με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής και τους βιολογικούς κανόνες μεταποίησης μπορούν να φέρουν στις ονομασίες πώλησής τους ενδείξεις σχετικές με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής τους και να χρησιμοποιούν τους όρους που χρησιμοποιούνται σε κάθε Κράτος μέλος.

ΒΠ πλέον του 50%

Σε αυτά τουλάχιστον 50% των γεωργικής προέλευσης συστατικών τους είναι βιολογικά. Στην σήμανση αυτών των προϊόντων επιτρέπεται να γίνεται αναφορά στον βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνον στον κατάλογο των συστατικών του προϊόντος. Στην περίπτωση αυτή, τα συστατικά κατατάσσονται με φθίνουσα σειρά βάρους και με όμοιο σχήμα, μέγεθος, χρώμα και είδος γραφής που χρησιμοποιείται για όλα τα συστατικά του προϊόντος.

Τα μεταποιημένα φυτικά προϊόντα που περιέχουν βιολογικά συστατικά σε ποσοστό κάτω του 50% δεν δικαιούνται να φέρουν ένδειξη που να αναφέρεται στον βιολογικό τρόπο παραγωγής.

ΒΠ μετατροπής

Για τα ελεγχόμενα προϊόντα των οποίων οι πρώτες ύλες προέρχονται από εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε διαδικασία μετατροπής από συμβατική σε ΒΚ, τουλάχιστον 12 μήνες προ της συγκομιδής, επιτρέπεται κατά παρέκκλιση και για μια

μεταβατική περίοδο που έληξε την 01/07/95, η σήμανση τους ως βιολογικά με την ένδειξη «σε διαδικασία μετατροπής», με την προϋπόθεση ότι αυτά τα ΒΠ (νωπά και μεταποιημένα), αποτελούνται από ένα μόνον συστατικό γεωργικής προέλευσης. Π.χ. «βιολογικό λάδι σε διαδικασία μετατροπής». Η γραφή της ένδειξη γίνεται με ίδιο σχήμα, μέγεθος, χρώμα, για να μην παραπλανάται ο καταναλωτής και για να διακρίνονται αυτά τα προϊόντα από τα 100% βιολογικά.

Τα προϊόντα μετατροπής δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν συστατικά για την παρασκευή ΒΠ (π.χ. βιολογικές ελιές μέσα σε λάδι μετατροπής). Επίσης τα μεταποιημένα προϊόντα που περιέχουν περισσότερα του ενός φυτικά συστατικά γεωργικής προέλευσης δεν δικαιούνται σήμανσης μεταβατικής περιόδου.

2.4 ΕΛΕΓΧΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η χρησιμοποίηση του όρου «βιολογικό» για την σήμανση και την διαφήμιση γεωργικών προϊόντων και ειδών διατροφής περιορίζεται στα προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τις αρχές παραγωγής και τους κανόνες μεταποίησης της Ε.Ε. 1257/99. Κανένα προϊόν δεν διατίθεται στο εμπόριο ως «βιολογικό» χωρίς να ελεγχθεί και να πιστοποιηθεί. Αρμόδιος φορέας πιστοποίησης και έλεγχου ΒΠ στην Ελλάδα είναι το γραφείο ΒΠ του Υπουργείου Γεωργίας, το οποίο έχει αναγνωρίσει ιδιωτικούς φορείς που ελέγχουν τους παραγωγούς, μεταποιητές και εμπόρους. Τα ελληνικά προϊόντα που παράγονται με τις μεθόδους της ΒΓ ελέγχονται και πιστοποιούνται από πέντε, προς το παρόν, φορείς εξουσιοδοτημένους από το υπουργείο της γεωργίας:

1. Q WAYS ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ Α.Ε : Ο Φορέας Πιστοποίησης Διαδρομές Ποιότητας Α.Ε. QWays, ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2005. Είναι ο πρώτος Φορέας που αδειοδοτήθηκε μετά από πολλά χρόνια στο χώρο του Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων, στις 20 Δεκεμβρίου 2005. Στον Φορέα χορηγήθηκε από τον Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π., ο κωδικός αριθμός ΕΛ-04-BIO. Είναι διαπιστευμένος από το Ε.Σ.Υ.Δ. (Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.) ως Φορέας Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων με το Πιστοποιητικό Διαπίστευσης Αρ. 314 (κατά ΕΛΟΤ EN 45011). Η δραστηριοποίηση του Φορέα Ελέγχου και Πιστοποίησης «Διαδρομές Ποιότητας – QWays», ενός νέου και δυναμικού Φορέα, συμβάλει

δημιουργικά, τόσο στην ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη του χώρου της ΒΓ, όσο και στην διαμόρφωση ενός «εναλλακτικού» γεωργικού και καταναλωτικού προτύπου.

2. το Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων (ΒΙΟΕΛΛΑΣ Α.Ε) : Αποτελεί εγκεκριμένο Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης για προϊόντα ΒΓ και ΒΚ. Το ΒΙΟΕΛΛΑΣ ιδρύθηκε το 2001 ως Ανώνυμη Εταιρεία από μέλη και προσωπικό του Συλλόγου Οικολογικής Γεωργίας Ελλάδας Σ.Ο.Γ.Ε που ιδρύθηκε το 1985 και εγκρίθηκε το 1993 ως ο πρώτος Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης.

3. τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας (ΔΗΩ) Το όνομα ΔΗΩ αναφέρεται στη Δήμητρα, την αρχαία θεά της γεωργίας. Εγκριθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την απόφαση αριθμ. 372782, της 21ης Ιουλίου 1993, η οποία ανανεώθηκε με την απόφαση αριθμ. 240901, της 26ης Φεβρουαρίου 2002 του Υπουργού Γεωργίας, ως επίσημος φορέας Ελέγχου και Πιστοποίησης των Βιολογικών Προϊόντων.

4. τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (AGROCERT) : Ο Οργανισμός (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.), με διακριτικό τίτλο AGROCERT είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Ν.2637/98).

5. την ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΠΕ με έδρα την Αλεξάνδρεια Ημαθίας : Έλεγχος και πιστοποίηση των παραγομένων ΒΠ σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 2092/91, πρωτογενών και μεταποιημένων. Ελέγχονται 80 παραγωγοί στη βόρεια Ελλάδα. Συμμετέχει σε εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα (όπως το "πρόγραμμα λιπασματοποίησης βιομηχανικών αποβλήτων" το 1994-95). Σχετικά με την τεχνική των βιοκαλλιεργειών και την οικολογικοποίηση της αγροτικής παραγωγής και της ζωής στην ύπαιθρο γενικότερα διοργανώνει διαλέξεις σχετικά με την αλλαγή της στάσης των καταναλωτών προς την κατεύθυνση της ζήτησης ΒΠ

Τα ΒΠ επισημαίνονται από τον φορέα με ετικέτα που γράφει "προϊόν βιολογικής γεωργίας" όταν το προϊόν παράγεται 3 και επιπλέον χρόνια με τις αρχές της ΒΓ ενώ η ένδειξη "προϊόν βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο" σημαίνει ότι το προϊόν παράγεται μόνο 1 ή 2 χρόνια σύμφωνα με τις αρχές της ΒΓ.

Οι έλεγχοι είναι:

1. Επιτόπιοι στο χώρο καλλιέργειας και αποθήκευσης

2. Λογιστικοί στα παραστατικά διακίνησης
3. Δειγματοληπτικοί χημικού τύπου στις μεγάλες παρτίδες διακίνησης και
4. Στα υποχρεωτικά ημερολόγια εργασιών του παραγωγού

2.5 ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης έχουμε πληθώρα πιστοποιητικών οργανισμών, σαν αποτέλεσμα των διαφορετικών προσεγγίσεων, σχολών, αντιλήψεων που έχουν αναπτυχθεί στο χώρο της ΒΓ, για δεκαετίες τώρα. Ακόμα και μετά την ψήφιση του 2092/91 οι πιο σοβαροί και ιστορικοί οργανισμοί πιστοποίησης εξακολουθούν να λειτουργούν και με τους δικούς τους κανονισμούς, οι οποίοι συνήθως είναι όχι μόνο αρτιότεροι, αλλά και αυστηρότεροι.

Αυτό που ισχύει, και δικαίως ,στην πράξη, είναι ο καν.2092/91 να θεωρείται σαν το ελάχιστο των προϋποθέσεων που θα πρέπει να τηρείται, αλλά το καθαυτό σήμα ποιότητας και εγκυρότητας να είναι το όνομα και το σήμα κάθε πιστοποιητικού οργανισμού, όπως αυτό έχει κατοχυρωθεί στη συνείδηση του καταναλωτή για χρόνια τώρα. Ειδικότερα:

Αναγνωρισμένοι οργανισμοί με βάση τον καν. 2092/91 είναι: 3 στο Βέλγιο, 2 στη Δανία, 52 στη Γερμανία, 5 στην Ελλάδα, 2 στην Ισπανία, 4 στη Γαλλία, 4 στην Ιρλανδία, 7 στην Ιταλία, 3 στο Λουξεμβούργο,1 στην Ολλανδία, 2 στην Πορτογαλία και 7 στη Μεγάλη Βρετανία. Θα πρέπει ν' αναφέρουμε ότι κάποιοι από τους εγκεκριμένους οργανισμούς στην πράξη είτε υπολειτουργούν είτε δε λειτούργησαν καθόλου, οπότε ο συνολικός αριθμός τους είναι μικρότερος.

Ακόμη υπάρχουν περιπτώσεις οργανισμών με παραρτήματα σε περισσότερες από μια χώρες, ή οργανισμών που περιορίζουν τη δράση τους σε λίγους συνεταιρισμούς παραγωγών, οι οποίοι συνήθως είναι και τα μέλη τους. Από όλες τις χώρες της Ε.Ε., μόνο στην Ολλανδία το σύστημα είναι μέχρι τώρα τουλάχιστον, με αρκετές ιδιομορφίες, ημικρατικό, ενώ στην Ισπανία ισχύει ένα ιδιαίτερο περιφερειακό ημικρατικό σύστημα.

Σε όλες τις άλλες χώρες έχουν χορηγηθεί εγκρίσεις κυρίως στους προϋπάρχοντες της κοινής ευρωπαϊκής νομοθεσίας οργανισμούς πιστοποίησης, οι οποίοι και αποδεδειγμένα διαθέτουν την ικανότητα, τις γνώσεις και τις εγγυήσεις για να λειτουργήσουν αξιόπιστα.

2.6 ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σε αντίθεση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα δεν είχε μέχρι πρόσφατα σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων ΒΓ Το 1991 ιδρύθηκε το Γραφείο Βιολογικών Προϊόντων φυτικής προέλευσης που εντάχθηκε, στη Διεύθυνση Μεταποίησης-Τυποποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου Γεωργικών Προϊόντων φυτικής παραγωγής της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας. Ανάμεσα στις αρμοδιότητες του είναι:

Η προώθηση της διαδικασίας, των θεσμικών ρυθμίσεων και των όρων παραγωγής της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα

Η κοινοτική πολιτικής (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2092/91) και

Το Γραφείο Βιολογικών Προϊόντων είναι επίσης η Εθνική Αρχή Ελέγχου σε θέματα βιολογικής γεωργίας. Παράλληλα λειτουργεί μια μόνιμη Επιτροπή Βιολογικής Γεωργίας η οποία ασχολείται με θέματα όπως:

Καθορισμός των προδιαγραφών των οργανισμών πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων

Έγκριση των αδειών λειτουργίας τους και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις παραβάσεων

Προώθηση των προσπαθειών για την ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας.

Τα παραπάνω όργανα αποτελούν το εθνικό πλαίσιο του συστήματος πιστοποίησης της βιολογικής γεωργίας.

Ο έλεγχος και η πιστοποίηση εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια από την παραγωγή του προϊόντος μέχρι τη διάθεση του στον τελικό καταναλωτή ενώ ο κάθε επιχειρηματίας

είναι υποχρεωμένος να κοινοποιεί την δραστηριότητα του στην αρμόδια αρχή. Τεχνικά ο έλεγχος είναι μια εξαιρετικά απαιτητική και λεπτομερής πράξη, η οποία ξεκινάει από την περιγραφή της κατάστασης του κτήματος, του προγράμματος καλλιεργειών, των έλεγχων των λογιστικών στοιχείων και των συνοδευτικών εγγράφων μέχρι τον έλεγχο των εργαστηριακών αναλύσεων

2.7 ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΩΑ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Πίνακας 1: Απογραφή εκμεταλλεύσεων με βιολογικά ζώα στον νομό Αιτωλοακαρνανίας

Απογραφή Γ.Κ. 2009-2010			
Ζωικές Μονάδες σε εκμ/σεις με Βιολογικά ζώα			
ΝΟΜΟΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Σύνολο Ζωικών μονάδων		
	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	
01 ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	556	17964,574	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2010

κατανομή σε αυτές τις εκμεταλλεύσεις ανά είδος ζώου παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 2: Είδη βιολογικών ζώων που εκτρέφονται στο νομό Αιτωλοακαρνανίας

Ιπποειδή		Βοοειδή		Πρόβατα		Αίγες	
εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες
27	145,6	122	4711,6	426	6372,7	278	3358,5
Χοίροι		Πουλερικά		Κουνέλια			
εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες	εκμ/σεις	Ζωικές μονάδες		
236	3216,125	337	156,549	21	3,5		

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2010

Πίνακας 3: Είδη βιολογικών καλλιεργειών στο νομό Αιτωλοακαρνανίας

ΕΤΟΣ	ΝΟΜΟΣ	Είδος	ΕΚΜΕΤΑΛ.	ΕΚΤΑΣΗ
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Άλλες καλλιέργειες	191	6.625
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Όσπρια	6	229
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Αμπέλια	62	413
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Δημητριακά για την παραγωγή καρπού (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά)	668	31.373
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Ελαιόδεντρα	2.291	61.265
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Εσπεριδοειδή	260	5.877
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Λιβάδια και βοσκότοπους	576	25.870
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Νωπά λαχανικά, πεπονοειδή, φράουλες	37	730
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Οπωροφόρα	44	564
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Πατάτες	5	42
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Σύνολο	2.982	132.988

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2009

Πίνακας 4: Βιοκαλλιεργούμενες εκτάσεις ανά είδος στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας 2002-2005
(έκταση σε στρέμματα)

ΕΙΔΟΣ	ΕΤΟΣ			
	2002	2003	2004	2005
ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	1.828	3.872	5.951	11.430
ΜΗΔΙΚΗ	5.727	11.133	15.754	25.868
ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΣΙΤΗΡΑ	4.021	7.987	11.553	19.852
ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΨΥΧΑΝΘΗ	609	1.210	1.750	3.008
ΕΛΙΕΣ	6.432	10.428	23.843	39.787
ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	3.880	5.587	6.935	7.054
ΑΜΠΕΛΙΑ	112	177	433	639
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	59	118	85	23
ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ	157	157	264	531
ΒΑΜΒΑΚΙ	26	6	0	327
ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ	101	273	543	675
ΑΓΡΑΝΑΠΑΣΗ – ΑΥΤΟΦΥΗ	273	86	163	213
ΣΥΝΟΛΟ	23.225	41.032	67.273	109.407
ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ	-	77%	64%	63%
ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ	483	798	1.262	2.116
ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ	-	65%	58%	68%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2009

ΕΤΟΣ	ΝΟΜΟΣ	Είδος	ΕΚΜΕΤΑΛ.	ΕΚΤΑΣΗ
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Άλλες καλλιέργειες	191	6.625
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Όσπρια	6	229
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Αμπέλια	62	413
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Δημητριακά για την παραγωγή καρπού (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά)	668	31.373
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Ελαιόδεντρα	2.291	61.265
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Εσπεριδοειδή	260	5.877
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Λιβάδια και βοσκότοπους	576	25.870
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Νωπά λαχανικά, πεπονοειδή, φράουλες	37	730
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Οπωροφόρα	44	564
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Πατάτες	5	42
2009	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Σύνολο	2.982	132.988

Πηγή: ΕΛΣΤΑ, 2009

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. Η εκμείευση των απόψεων των παραγωγών των βιολογικών προϊόντων του νομού Αιτωλοακαρνανίας σχετικά με την παραγωγή και προώθηση της παραγωγής τους
2. Η εκμείευση των απόψεων των παραγωγών των βιολογικών προϊόντων του νομού Αιτωλοακαρνανίας σχετικά με την οικονομική κατάσταση που διέπει την παραγωγή και αγορά των βιολογικών προϊόντων
3. Η εκμείευση των απόψεων των παραγωγών των βιολογικών προϊόντων του νομού Αιτωλοακαρνανίας σχετικά με τις επιδοτήσεις στην παραγωγή τους.
4. Ποια είναι τα σημαντικότερα κριτήρια για τη διάθεση των βιολογικών προϊόντων

Παρατηρώντας τους στόχους της παρούσας έρευνας που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια και λαμβάνοντας υπόψη την βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε πρότινος, στο κεφάλαιο που ακολουθεί αναφέρεται η μεθοδολογία με την οποία υλοποιήθηκε η συγκεκριμένη έρευνα, οι στατιστικές μέθοδοι των οποίων έγινε χρήση ώστε να πραγματοποιηθεί η ανάλυση των δεδομένων καθώς και οι περιορισμοί που υπήρχαν στην συγκεκριμένη έρευνα.

3.2 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μελετώντας προσεκτικά τη διαθέσιμη βιβλιογραφία παρατηρήθηκε η τάση των ερευνών να εστιάζει σε δύο βασικούς πυλώνες. Ο πρώτος αφορούσε την άποψη των καταναλωτών για τα βιολογικά προϊόντα και η δεύτερη την άποψη των παραγωγών των βιολογικών προϊόντων σχετικά με τη καλλιέργεια και τις οικονομικές απολαβές από την παραγωγή τους. Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε για την παρούσα μελέτη αφορούσε το δεύτερο πυλώνα. Για τη συλλογή των ερωτήσεων χρησιμοποιήθηκαν μελέτες από ακαδημαϊκές βάσεις δεδομένων όπως το SCOPUS, το Portico και οι κλαδικές μελέτες της ICAP.

3.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.3.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Κατά τους Σιώμκο και Βασιλακόπουλο (2005) «Η διαδικασία της έρευνας πεδίου ξεκινά με τον ορισμό του πληθυσμού, δηλαδή των ατόμων εκείνων που θεωρούνται κατάλληλοι για να συμμετέχουν στην έρευνα.» Επίσης οι Σιώμκος & Βασιλακόπουλος, (2005) αναφέρουν πως ο πληθυσμός ενός δείγματος ορίζεται από 4 παραμέτρους:

α) τη μονάδα δειγματοληψίας, δηλαδή την κύρια μονάδα που εμπεριέχει τα στοιχεία του πληθυσμού. Στην περίπτωση που τα στοιχεία των ερωτώμενων είναι γνωστά η δειγματοληπτική μονάδα ταυτίζεται με αυτά τα στοιχεία, αντιθέτως αυτή ταυτίζεται με την γεωγραφική έκταση της έρευνας. Η συγκεκριμένη έρευνα έχει άγνωστα στοιχεία του πληθυσμού άρα η μονάδα δειγματοληψίας είναι οι Έλληνες γεωργοί- παραγωγοί βιολογικών προϊόντων,

β) τα στοιχεία, δηλαδή τους ερωτώμενους που πήραν μέρος στην έρευνα και είναι οι Έλληνες γεωργοί- παραγωγοί βιολογικών προϊόντων,

γ) τη γεωγραφική έκταση που έλαβε χώρα η έρευνα δηλαδή τον χώρο που μοιράστηκαν τα ερωτηματολόγια η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω Διαδικτύου,

δ) το χρόνο, είναι η χρονική περίοδος που διεξήχθη η έρευνα δηλαδή των Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2015. (Σιώμκος & Βασιλακόπουλος, 2005)

3.3.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την διεξαγωγή μιας έρευνας κατά βάση γίνεται χρήση κάποιου ερωτηματολογίου. Μέσω το ερωτηματολογίου γίνεται πραγματοποιείται μια επισκόπηση (survey) ενός πληθυσμιακού υποσυνόλου δια μέσου μιας κατεύθυνσης διπλής επικοινωνίας.

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω ενός ερωτηματολογίου που εμπεριείχε 20 ερωτήσεις ονοματικές (nominal) δηλαδή ερωτήσεων με απαντήσεις διττές. Οι 19 ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου, αφού δίνονται οι απαντήσεις και επιλέγει ο ερωτώμενος αυτή που θέλει ενώ μια ερώτηση έδινε τη δυνατότητα στον ερωτηθέντα να απαντήσει ότι ήθελε αφού είχε και επιλογή ανοιχτού τύπου.

Η ερωτήσεις δημιουργήθηκαν κατόπιν μελέτης συναφών ερευνών που έχουν δημοσιευτεί σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά. Αφού εξετάστηκαν προσέχτηκα τα ερωτηματολόγια των ερευνών δημιουργήθηκε ένα νέο ερωτηματολόγιο το οποίο έπρεπε να είναι σαφές και εμπλουτισμένο.

3.3.3 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο στάλθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και forum κοινωνικής δικτύωσης στους συλλόγους των παραγωγών βιολογικών προϊόντων του νομού Αιτωλοακαρνανίας με σκοπό να συλλεχτούν το μεγαλύτερο δυνατό δείγμα.

Το μέγεθος που είχε το δείγμα της παρούσας έρευνας είναι 42 Έλληνες παραγωγοί βιολογικών προϊόντων (42 παραγωγοί που δέχτηκαν και απάντησαν στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο) στο νομό Αιτωλοακαρνανίας και η μέθοδος δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε ήταν μη πιθανοτήτων αφού ο πληθυσμός ήταν άγνωστος και πιο συγκεκριμένα είχαμε και δειγματοληψία ευκολίας, αφού το ερωτηματολόγιο αναρτήθηκε στο διαδίκτυο.

Η παρούσα έρευνα διεξήχθη μέσω του πρόσθετου προγράμματος της Google, Google docs το ερωτηματολόγιο το οποίο ήταν σε ηλεκτρονική και ανώνυμη μορφή αναρτήθηκε σε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωση, εστάλη μέσω e-mail καθώς και αναρτήθηκε σε blog παραγωγών βιολογικών προϊόντων. Μοναδικός περιορισμός συμμετοχής στο ερωτηματολόγιο ήταν το άτομο που απαντά να είναι παραγωγός βιολογικών προϊόντων που δραστηριοποιείτε στο νομό Αιτωλοακαρνανίας.

3.3.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Για την στατιστική ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το PASW STATISTICS SPSS, έκδοση 19η . Έτσι όλα τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μετά από την αντίστοιχη κωδικοποίηση τους στη συνέχεια εισάχθηκαν στο SPSS, αναλυθήκαν και στη συνέχεια ήταν έτοιμα προς παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους μέσω διαγραμμάτων και πινάκων. Οι μεταβλητές που προέκυψαν είναι 24.

3.3.5 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάστηκαν ορισμένα μειονεκτήματα:

1. Ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με το δείγμα: οι διαδικτυακές κοινότητες σε ένα μεγάλο αριθμό περιπτώσεων δεν είναι καθορισμένες ενώ υπάρχει περίπτωση το ίδιο άτομο να είναι κάτοχος περισσότερων από μια ηλεκτρονικών διευθύνσεων.
2. Η μη ανταπόκριση: Μέσω του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου δεν είναι εύκολο να καταστεί σαφές το πόσα άτομα επέλεξαν να μην ανταποκριθούν στην έρευνα.
3. Προσβασιμότητα: ακόμα και σήμερα ένα πολύ μεγάλο μέρος του Ελληνικού πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο.
4. Δυσκολία στην εύρεση ερωτηθέντων: Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι βιολογικές καλλιέργειες είναι ακόμα σε εκκολαπτόμενο στάδιο σε πολλές περιοχές της Ελλάδας ήταν δύσκολο να βρεθεί ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων για να απαντήσουν και αυτός ήταν και ο λόγος του μικρού δείγματος.

1. Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;

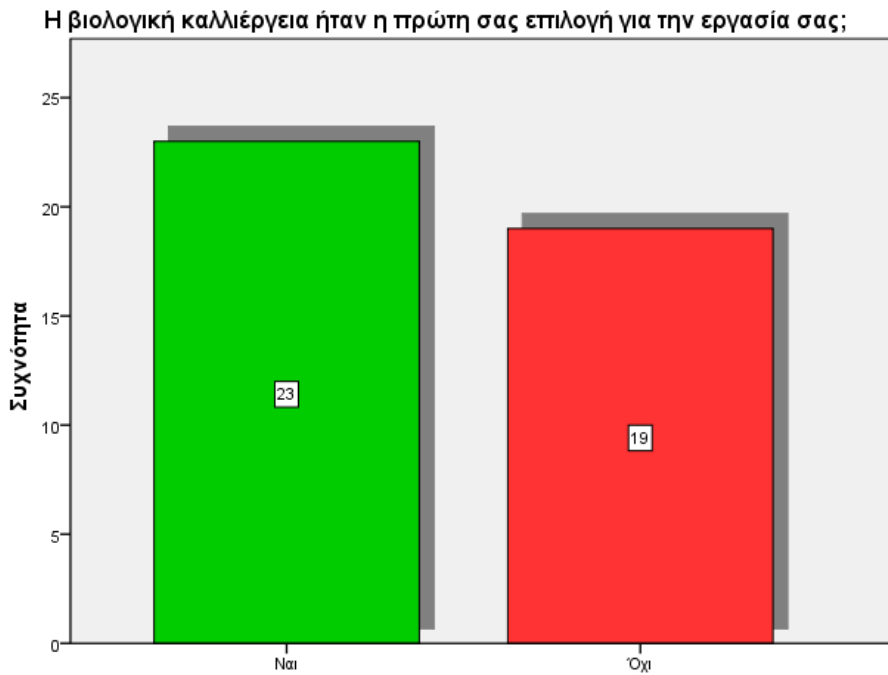
Στην πρώτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ρωτούσαμε για το εάν η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη επιλογή τους, εδώ από τον πίνακα 1 και τις εικόνες 1.1 και 1.2 γίνεται αντιληπτό πως είκοσι τρία (23) από τα σαράντα δύο (42) άτομα απάντησαν πως η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη τους επιλογή σε ποσοστό 54,8% ενώ οι υπόλοιποι δεκαεννέα (19) ερωτηθέντες σε ποσοστό 45,2% απάντησαν πως δεν είχαν ως πρώτη επιλογή την βιολογική καλλιέργεια.

Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;

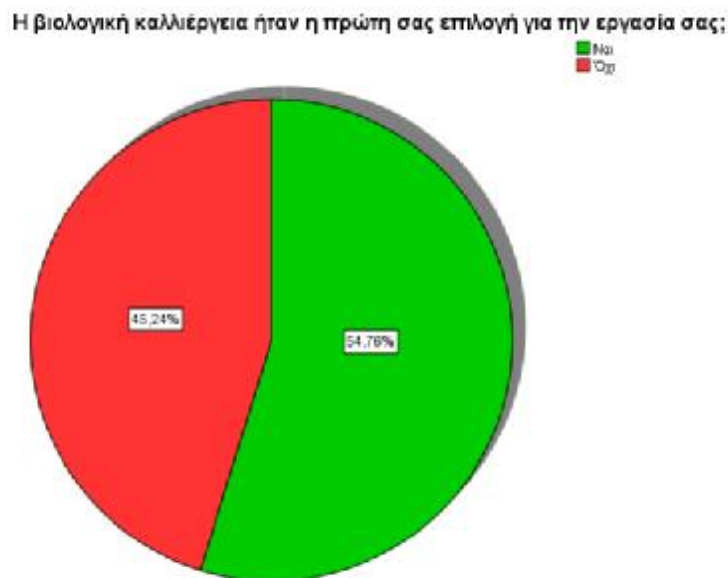
	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	23	54,8	54,8
Όχι	19	45,2	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 1: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες είχαν τη βιολογική καλλιέργεια σας πρώτη επιλογή για τη δουλεία τους.

Εικόνα 1.1

Εικόνα 1.2

Εικόνες 1.1 και 1.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων για το εάν είχαν τη βιολογική καλλιέργεια σας πρώτη επιλογή για τη δουλειά τους, Η εικόνα 1.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 1.2

απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

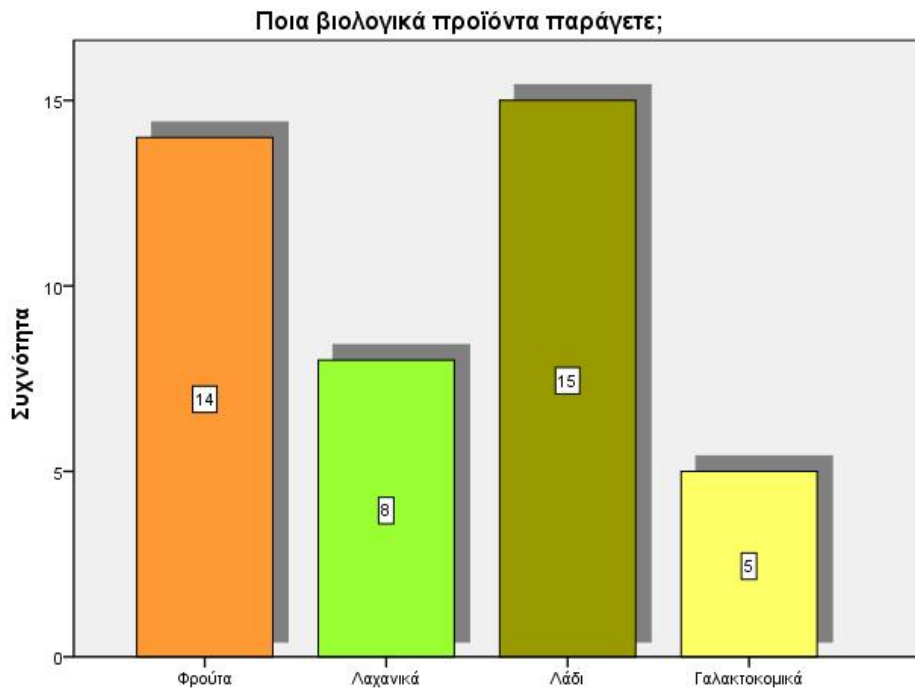
2. Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;

Στη δεύτερη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ρωτούσαμε για το ποια βιολογικά προϊόντα παράγουν, εδώ από τον πίνακα 2 και τις εικόνες 2.1 και 2.2 γίνεται αντιληπτό πως δεκατέσσερα (14) άτομα σε ποσοστό 33,3% απάντησαν πως παράγουν Φρούτα, έξι (6) λιγότεροι δηλαδή 8 ήταν οι ερωτηθέντες σε ποσοστό 19% που απάντησαν πως παράγουν Λαχανικά, δεκαπέντε (15) άτομα σε ποσοστό 35,7% απάντησαν πως είναι Ελαιοπαραγωγοί και οι υπόλοιποι πέντε (5) σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως παράγουν Γαλακτοκομικά προϊόντα.

Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Φρούτα	14	33,3	33,3
Λαχανικά	8	19,0	52,4
Λάδι	15	35,7	88,1
Γαλακτοκομικά	5	11,9	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 2: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το τι βιολογικά προϊόντα παράγουν οι ερωτηθέντες.

Εικόνα 2.1

Εικόνα 2.2

Εικόνες 2.1 και 2.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων για το τι βιολογικά προϊόντα παράγουν. Η εικόνα 2.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων

(Bar Chart) και η εικόνα 2.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας
εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

3. Με ποιον συνεργάζεστε για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων σας;

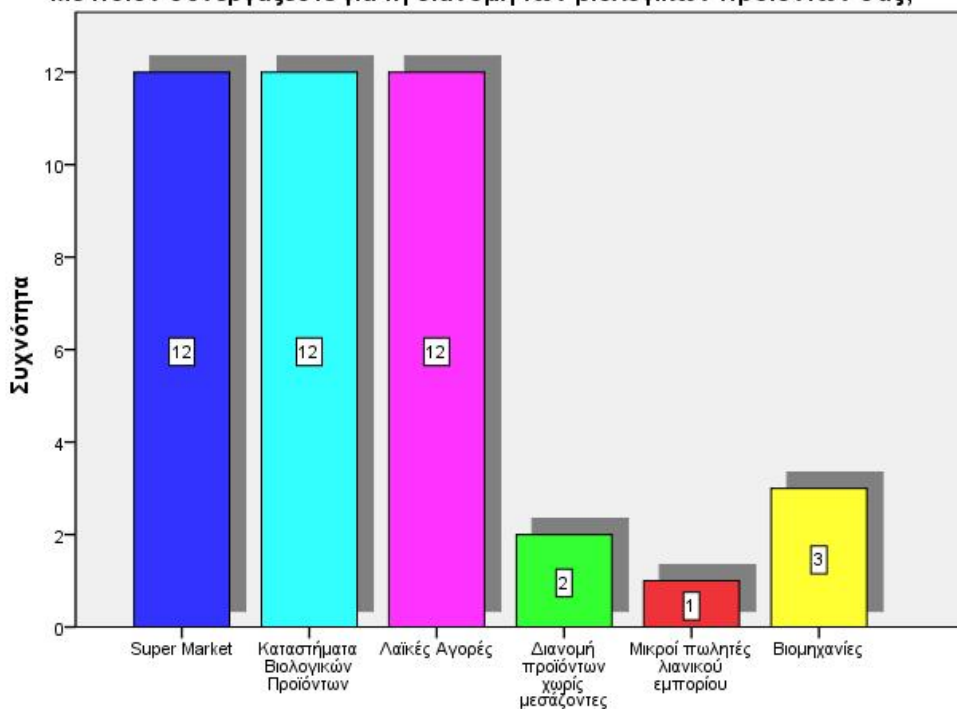
Στη τρίτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους καλέσαμε να μας αναφέρουν με ποιους συνεργάζονται για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων που παράγουν, εδώ από τον πίνακα 3 και τις εικόνες 3.1 και 3.2 γίνεται αντιληπτό πως υπήρξαν τρεις ομάδες των δώδεκα (12) ατόμων σε ποσοστό 28,6% έκαστην που απάντησαν πως συνεργάζονται με Super Market, Καταστήματα Βιολογικών Προϊόντων και Λαϊκές Αγορές, δύο (2) άτομα σε ποσοστό 4,8% απάντησαν διανέμουν τα προϊόντα μόνοι τους χωρίς την ύπαρξη κάποιου ενδιάμεσου μεσάζοντα, ένα (1) άτομο σε ποσοστό 2,4% απάντησε πως συνεργάζεται με Μικρούς πωλητές λιανικού εμπορίου και τρία (3) άτομα σε ποσοστό 7,1% απάντησαν πως συνεργάζονται με Βιομηχανίες.

Με ποιον συνεργάζεστε για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων σας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Super Market	12	28,6	28,6	28,6
Καταστήματα Βιολογικών Προϊόντων	12	28,6	28,6	57,1
Λαϊκές Αγορές	12	28,6	28,6	85,7
Διανομή προϊόντων χωρίς μεσάζοντες	2	4,8	4,8	90,5
Μικροί πωλητές λιανικού εμπορίου	1	2,4	2,4	92,9
Βιομηχανίες	3	7,1	7,1	100,0
Total	42	100,0	100,0	

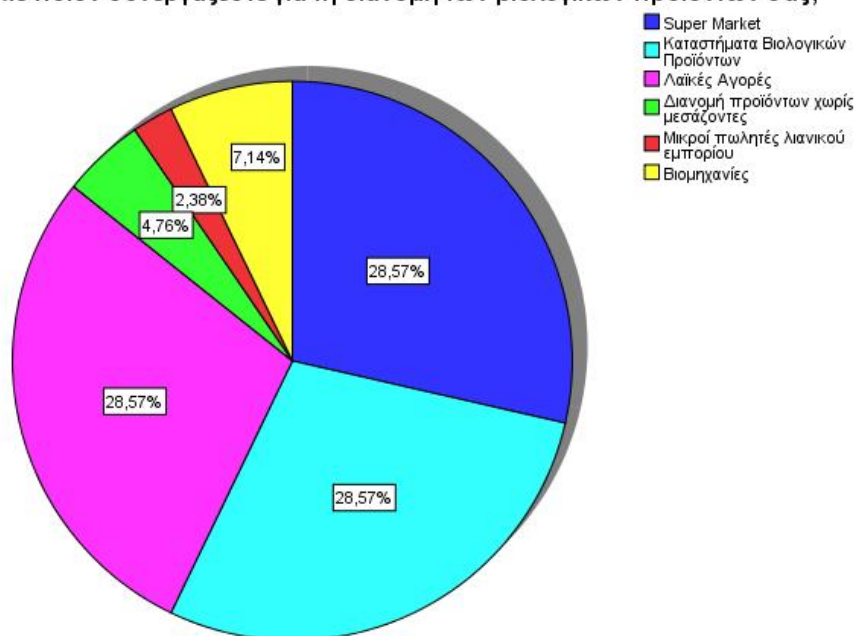
Πίνακας 3: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τις συνεργασίες στο επίπεδο διανομής των βιολογικών προϊόντων από τους ερωτώμενους.

Με ποιον συνεργάζεστε για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων σας;

Εικόνα 3.1

Με ποιον συνεργάζεστε για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων σας;

Εικόνα 3.2

Εικόνες 3.1 και 3.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τις συνεργασίες που πραγματοποιούν οι ερωτηθέντες στο

επίπεδο διανομής των βιολογικών προϊόντων τους. Η εικόνα 3.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 3.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

4. Ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλεγούν περισσότερο οι καταναλωτές;

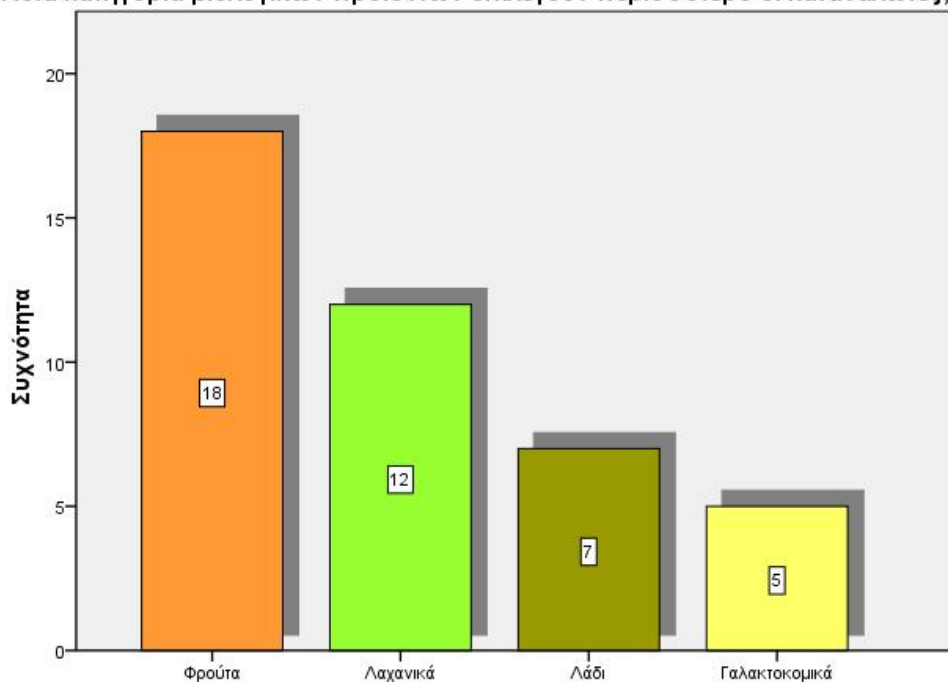
Στη τέταρτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν κατά τη γνώμη τους ποια κατηγορία προϊόντων επιλέγουν σε μεγαλύτερο βαθμό οι καταναλωτές, εδώ από τον πίνακα 4 και τις εικόνες 4.1 και 4.2 γίνεται αντιληπτό πως δεκαοκτώ (18) ερωτηθέντες σε ποσοστό 42,9% απάντησαν πως θεωρούν ότι τα βιολογικά φρούτα είναι τα προϊόντα που επιλέγουν περισσότερο οι καταναλωτές, δώδεκα (12) άτομα σε ποσοστό 28,6% δήλωσαν από τις απαντήσεις τους πως τα βιολογικά Λαχανικά είναι τα προϊόντα τα οποία επιλέγουν σε μεγαλύτερο βαθμό οι καταναλωτές, επτά (7) άτομα σε ποσοστό 16,7% απάντησαν πως πιστεύουν ότι οι καταναλωτές επιλέγουν σε μεγαλύτερο βαθμό να αγοράζουν βιολογικό λάδι και τέλος πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως τα βιολογικά Γαλακτοκομικά προϊόντα είναι τα προϊόντα που επιλέγουν περισσότερο οι καταναλωτές .

Ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλεγούν περισσότερο οι καταναλωτές;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Φρούτα	18	42,9	42,9
Λαχανικά	12	28,6	71,4
Λάδι	7	16,7	88,1
Γαλακτοκομικά	5	11,9	100,0
Total	42	100,0	

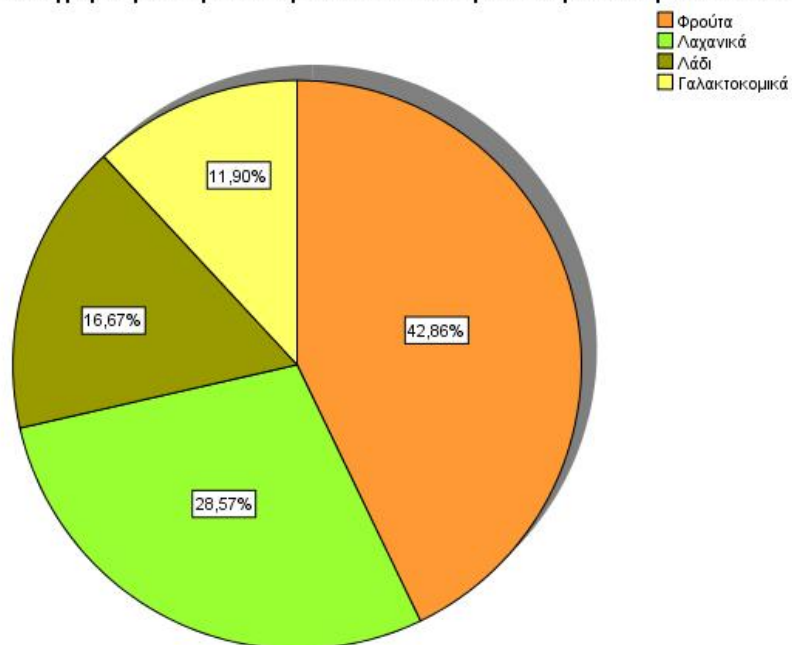
Πίνακας 4: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη γνώμη των ερωτηθέντων για το ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλέγουν περισσότερο οι καταναλωτές.

Ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλεγούν περισσότερο οι καταναλωτές;

Εικόνα 4.1

Ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλεγούν περισσότερο οι καταναλωτές;

Εικόνα 4.2

Εικόνες 4.1 και 4.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη γνώμη των ερωτηθέντων για το ποια κατηγορία

βιολογικών προϊόντων επιλέγουν περισσότερο οι καταναλωτές. Η εικόνα 4.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 4.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

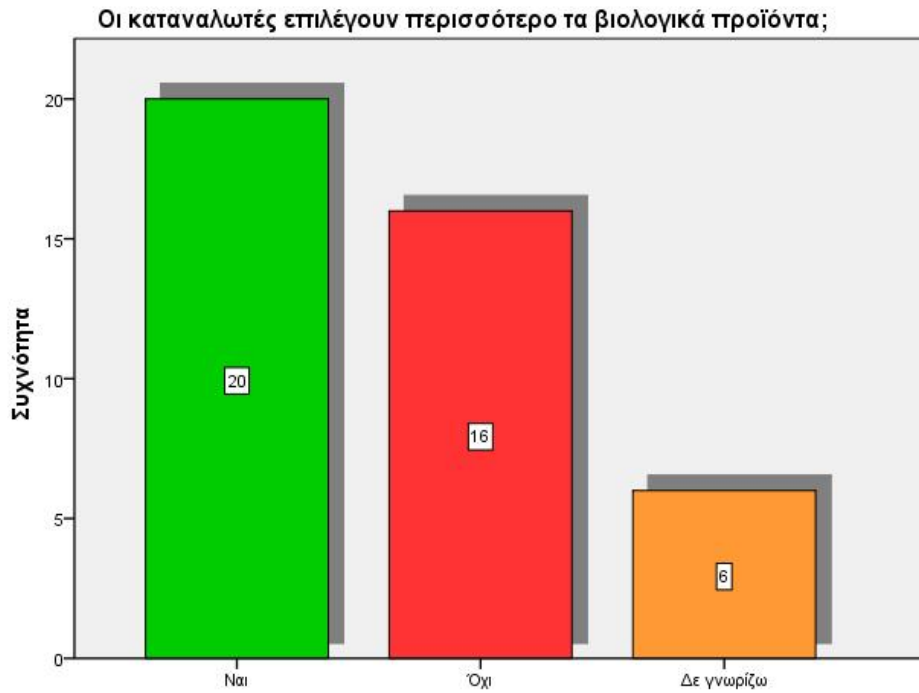
5. Οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο τα βιολογικά προϊόντα;

Στην πέμπτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν πιστεύουν πως οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα, εδώ από τον πίνακα 5 και τις εικόνες 5.1 και 5.2 γίνεται αντιληπτό πως είκοσι (20) ερωτηθέντες σε ποσοστό 47,6% συμφώνησαν με το ότι οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα, δεκαέξι (16) γεωργοί σε ποσοστό 38,1% απάντησαν πως διαφωνούν με το ότι οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα και έξι (6) ήταν τα άτομα τα οποία απάντησαν πως Δε γνωρίζουν εάν οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα.

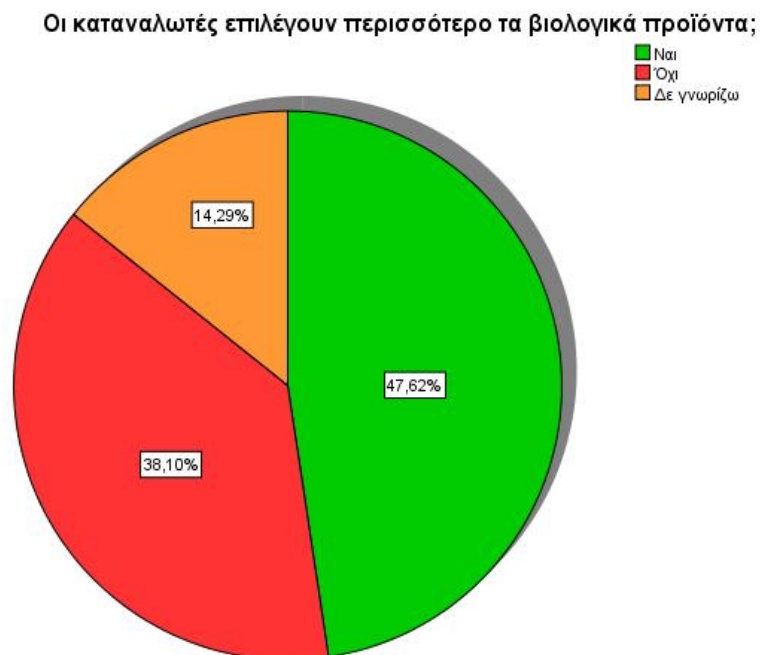
Οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο τα βιολογικά προϊόντα;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	20	47,6	47,6
Όχι	16	38,1	85,7
Δε γνωρίζω	6	14,3	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 5: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη γνώμη των ερωτηθέντων για το εάν οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο τα βιολογικά προϊόντα.

Εικόνα 5.1

Εικόνα 5.2

Εικόνες 5.1 και 5.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη γνώμη των ερωτηθέντων για εάν πιστεύουν ότι οι

καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα. Η εικόνα 5.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 5.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

6. Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;

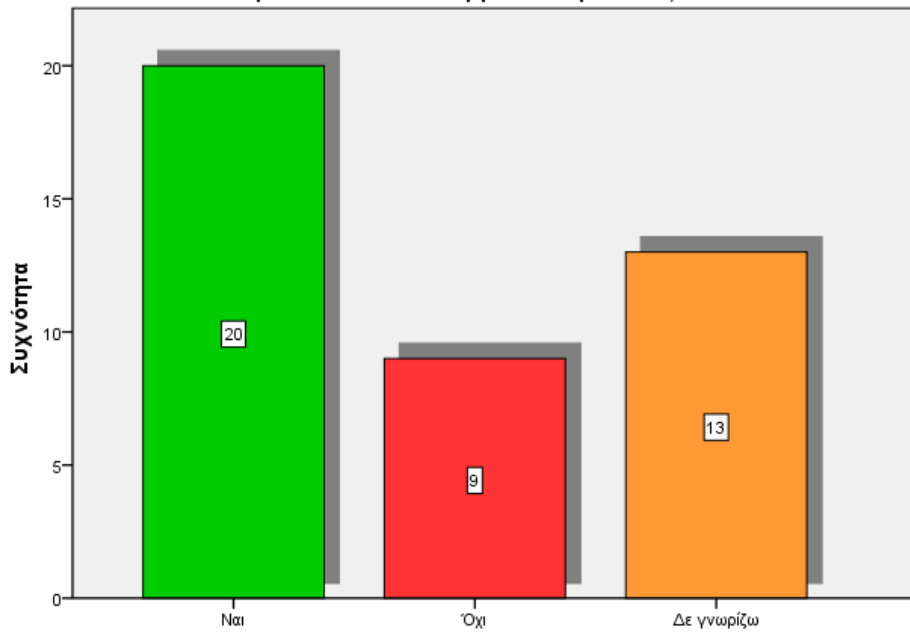
Στην έκτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν πιστεύουν ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα, εδώ από τον πίνακα 6 και τις εικόνες 6.1 και 6.2 γίνεται αντιληπτό πως είκοσι (20) ερωτηθέντες σε ποσοστό 47,6% απάντησαν πως πιστεύουν ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα, εννέα (9) ερωτηθέντες σε ποσοστό 21,4% απάντησαν πως πιστεύουν ότι οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα και δεκατρία (13) ήταν τα άτομα τα οποία απάντησαν πως Δε γνωρίζουν εάν οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα.

Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	20	47,6	47,6
Όχι	9	21,4	69,0
Δε γνωρίζω	13	31,0	100,0
Total	42	100,0	

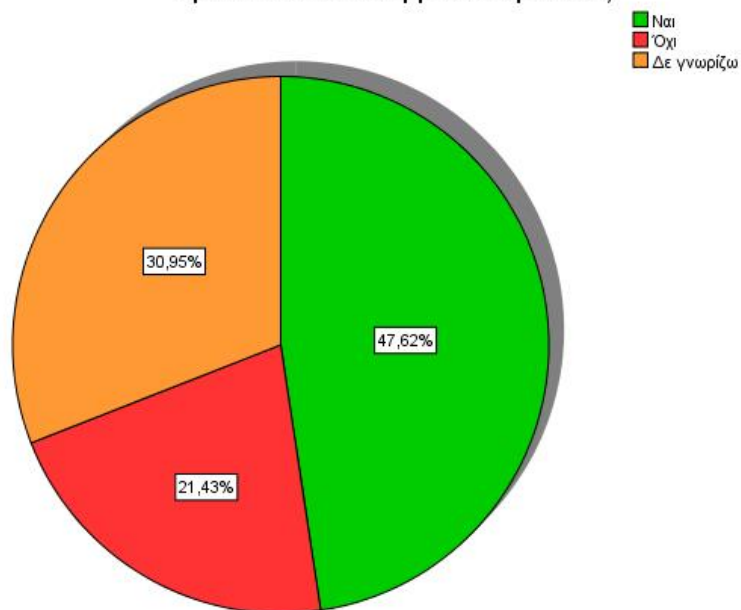
Πίνακας 6: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη γνώμη των ερωτηθέντων για το εάν οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα.

Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;

Εικόνα 6.1

Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;

Εικόνα 6.2

Εικόνες 6.1 και 6.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη γνώμη των ερωτηθέντων για εάν πιστεύουν ότι οι

καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα. Η εικόνα 6.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 6.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

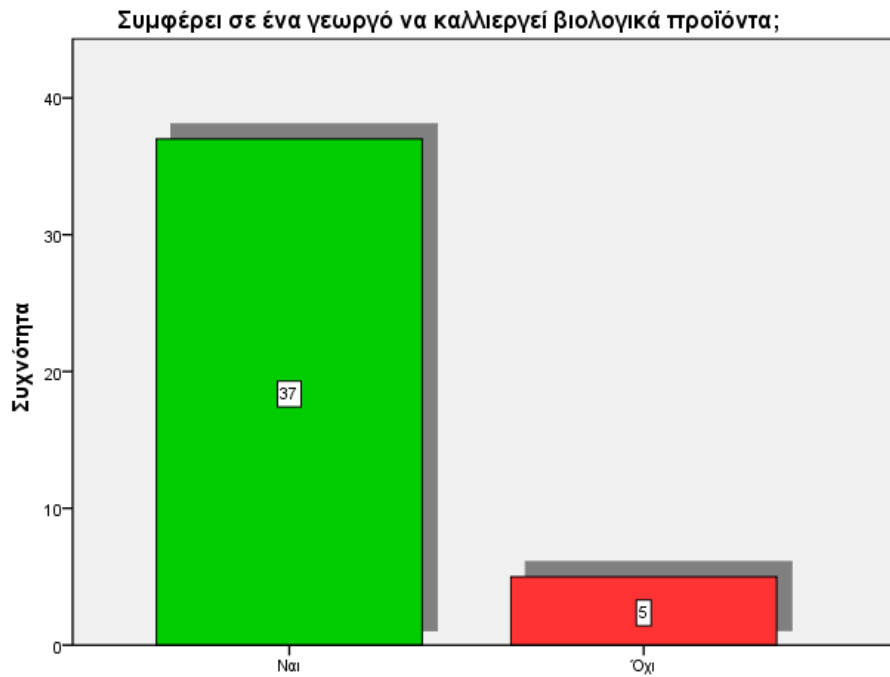
7. Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;

Στην έβδομη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν πιστεύουν ότι συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα, εδώ από τον πίνακα 7 και τις εικόνες 7.1 και 7.2 γίνεται αντιληπτό πως τριάντα επτά (37) ερωτηθέντες σε ποσοστό 88,1% απάντησαν πως συμφωνούν με το ότι συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα ενώ πέντε (5) ήταν οι γεωργοί σε ποσοστό 11,9% που διαφώνησαν στο παρόν ερώτημα.

Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	37	88,1	88,1
Όχι	5	11,9	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 7: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη γνώμη των ερωτηθέντων για το εάν συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα.

Εικόνα 7.1

Εικόνα 7.2

Εικόνες 7.1 και 7.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη γνώμη των ερωτηθέντων για εάν πιστεύουν ότι συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα. Η εικόνα 7.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των

απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 7.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

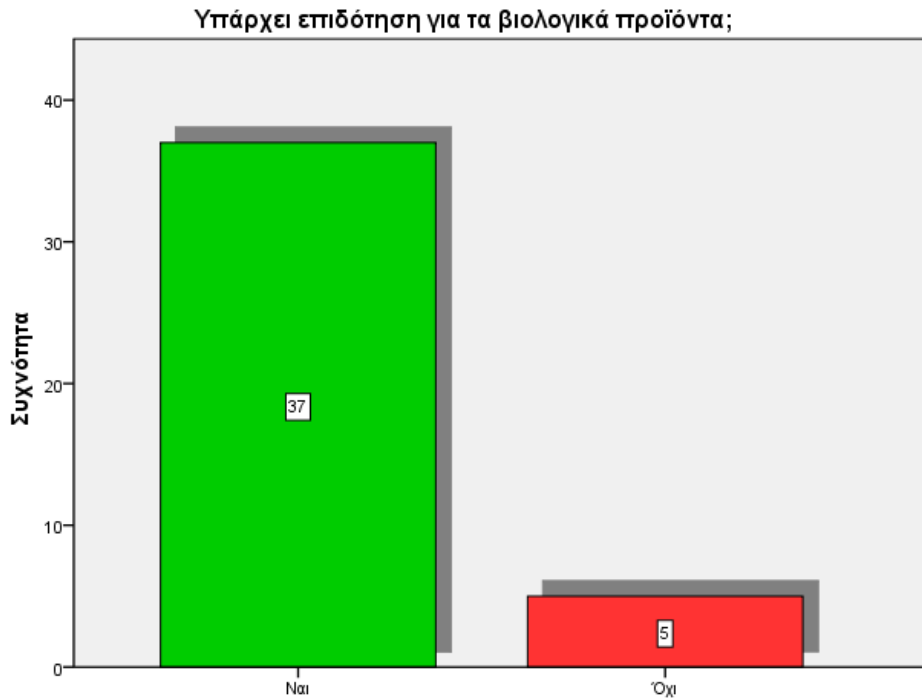
8. Υπάρχει επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα;

Στην όγδοη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν γνωρίζουν για την ύπαρξη επιδότησης για τα βιολογικά προϊόντα, εδώ από τον πίνακα 8 και τις εικόνες 8.1 και 8.2 γίνεται αντιληπτό πως τριάντα επτά (37) ερωτηθέντες σε ποσοστό 88,1% απάντησαν πως συμφωνούν με το ότι γνωρίζουν ότι υπάρχει επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα ενώ οι υπόλοιποι πέντε (5) γεωργοί σε ποσοστό 11,9% δεν γνωρίζουν ότι υπάρχει κάποια επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα.

Υπάρχει επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα;

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	37	88,1	88,1
	Όχι	5	11,9	100,0
	Total	42	100,0	

Πίνακας 8: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες γνωρίζουν εάν υπάρχει κάποια επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα.

Εικόνα 8.1

Εικόνα 8.2

Εικόνες 8.1 και 8.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το εάν οι ερωτηθέντες γνωρίζουν εάν υπάρχει κάποια επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα. Η εικόνα 8.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε

διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 8.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

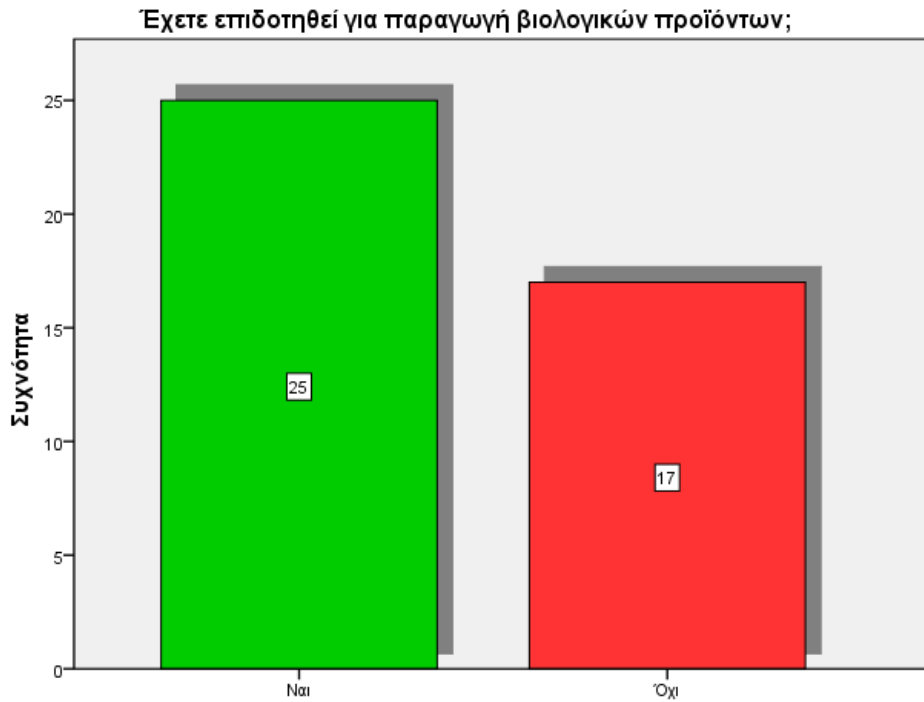
9. Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;

Στην ένατη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν έχουν επιδοτηθεί για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 9 και τις εικόνες 9.1 και 9.2 γίνεται αντιληπτό πως είκοσι πέντε (25) ερωτηθέντες σε ποσοστό 59,5% απάντησαν πως έχουν λάβει κάποια επιδότηση για τις βιολογικές τους παραγωγές ενώ δεκαεπτά (17) γεωργοί σε ποσοστό 40,5% ήταν εκείνοι οι οποίοι απάντησαν πως δεν έχουν λάβει κάποια επιδότηση για τις βιολογικές τους παραγωγές.

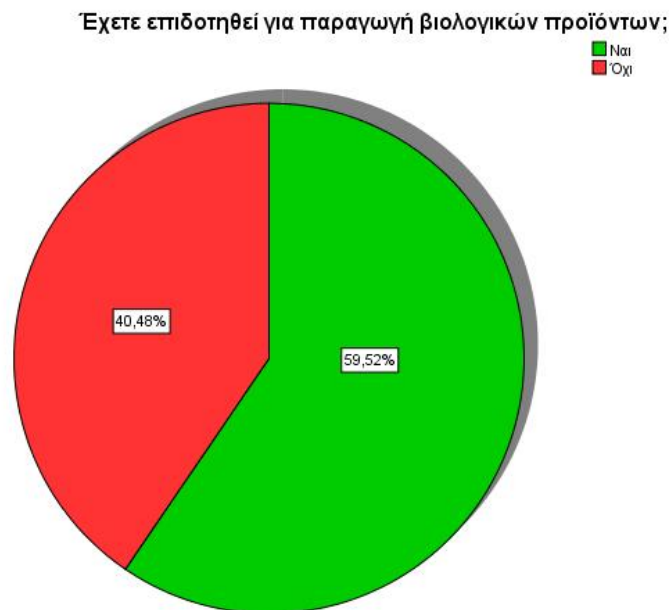
Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	25	59,5	59,5
	Όχι	17	40,5	100,0
	Total	42	100,0	

Πίνακας 9: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες έχουν λάβει κάποια επιδότηση για την παραγωγή των βιολογικών προϊόντων τους.

Εικόνα 9.1

Εικόνα 9.2

Εικόνες 9.1 και 9.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το εάν οι ερωτηθέντες έχουν λάβει κάποια επιδότηση για την παραγωγή των βιολογικών προϊόντων τους. Η εικόνα 9.1 απεικονίζει τις

απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 9.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

10. Ποια η Συχνότητα που λαμβάνεται επιδότηση-εις;

Στην δέκατη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν την συχνότητα που έχουν λάβει επιδότηση-εις, εδώ από τον πίνακα 10 και τις εικόνες 10.1 και 10.2 γίνεται αντιληπτό πως δεκατρείς (13) ερωτηθέντες σε ποσοστό 31% επί του συνόλου και 43,3% επί του συνόλου των ατόμων που απάντησαν τη συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν πως 1 φορά τον τελευταίο χρόνο έλαβαν κάποια επιδότηση, εννέα (9) γεωργοί σε ποσοστό 21,4% επί του συνόλου και 30% επί του συνόλου των ατόμων που απάντησαν τη συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν πως 1 φορά τα τελευταία 2 χρόνια έλαβαν κάποια επιδότηση, τρία (3) άτομα σε ποσοστό 7,1% επί του συνόλου και 10% επί του συνόλου των ατόμων που απάντησαν τη συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν πως 1 φορά τα τελευταία 5 χρόνια έλαβαν κάποια επιδότηση, πέντε (5) ήταν οι γεωργοί σε ποσοστό 11,9% επί του συνόλου και 16,7% επί του συνόλου των ατόμων που απάντησαν τη συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν πως έλαβαν κάποια επιδότηση 1 φορά σε χρονικό διάστημα που ξεπερνά τα τελευταία 5 χρόνια. Δώδεκα (12) άτομα σε ποσοστό 28,6% επί του συνόλου των ερωτηθέντων δεν έδωσαν απάντηση στην συγκεκριμένη ερώτηση.

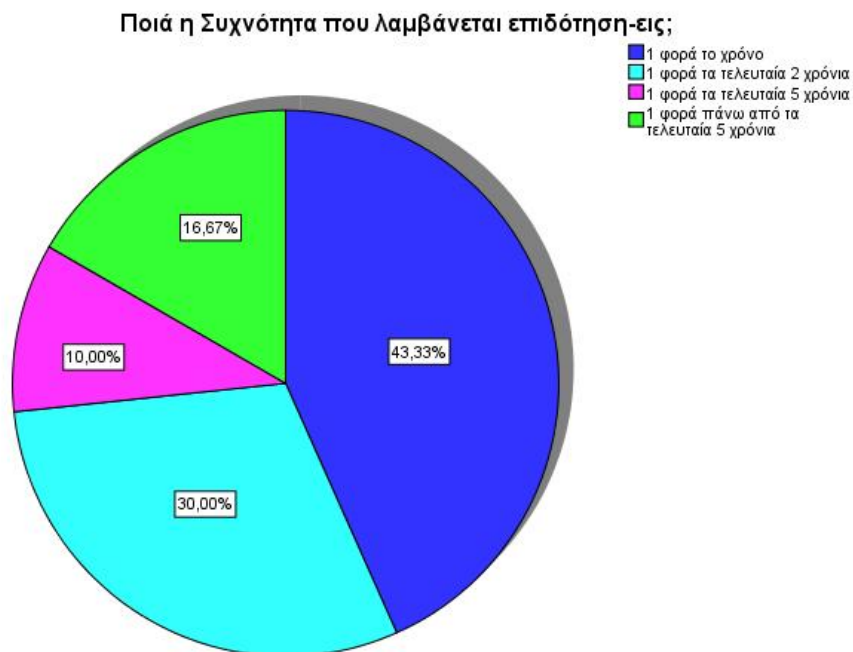
Ποια η Συχνότητα που λαμβάνεται επιδότηση-εις;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 φορά το χρόνο	13	31,0	43,3	43,3
	1 φορά τα τελευταία 2 χρόνια	9	21,4	30,0	73,3
	1 φορά τα τελευταία 5 χρόνια	3	7,1	10,0	83,3
	1 φορά πάνω από τα τελευταία 5 χρόνια	5	11,9	16,7	100,0
	Total	30	71,4	100,0	
Missing	System	12	28,6		
Total		42	100,0		

Πίνακας 10: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη συχνότητα που οι ερωτηθέντες έχουν λάβει κάποια επιδότηση για την παραγωγή των βιολογικών προϊόντων τους.

Εικόνα 10.1

Εικόνα 10.2

Εικόνες 10.1 και 10.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη συχνότητα που οι ερωτηθέντες έχουν λάβει κάποια

επιδότηση για την παραγωγή των βιολογικών προϊόντων τους. Η εικόνα 10.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 10.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

11. Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;

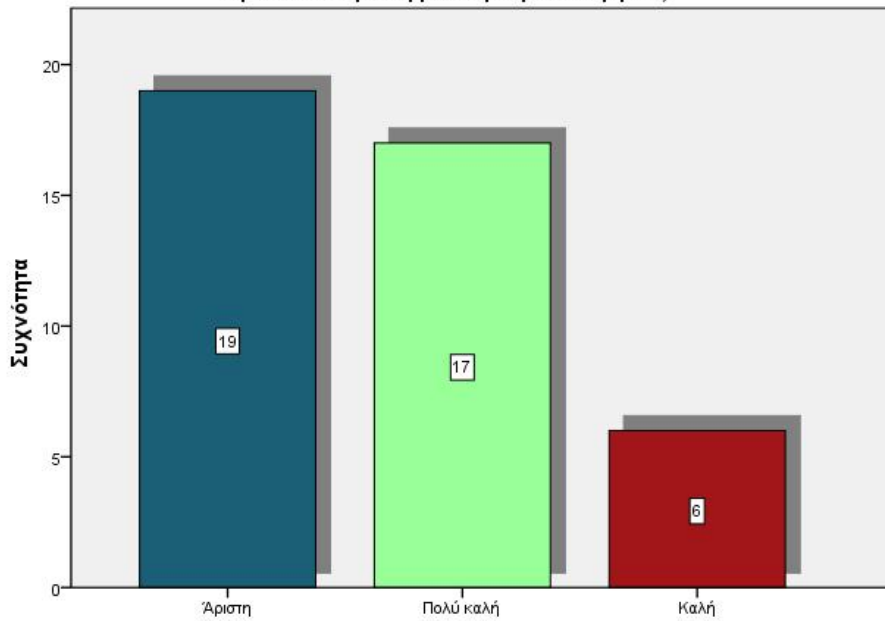
Στην ενδέκατη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν τη γνώμη που λαμβάνουν από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια, εδώ από τον πίνακα 11 και τις εικόνες 11.1 και 11.2 γίνεται αντιληπτό πως δεκαενέα (19) ερωτηθέντες σε ποσοστό 45,2% απάντησαν πως έχουν λάβει Άριστη γνώμη από τις κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων σχετικά με τη βιολογική καλλιέργεια, δύο (2) λιγότεροι δεκαεπτά (17) άτομα σε ποσοστό 40,5% απάντησαν πως έχουν λάβει Πολύ καλή και οι υπόλοιποι έξι 6 γεωργοί σε ποσοστό 14,3% απάντησαν πως έχουν λάβει καλή γνώμη από τις κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων σχετικά με τη βιολογική καλλιέργεια.

Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Άριστη	19	45,2	45,2
	Πολύ καλή	17	40,5	85,7
	Καλή	6	14,3	100,0
	Total	42	100,0	

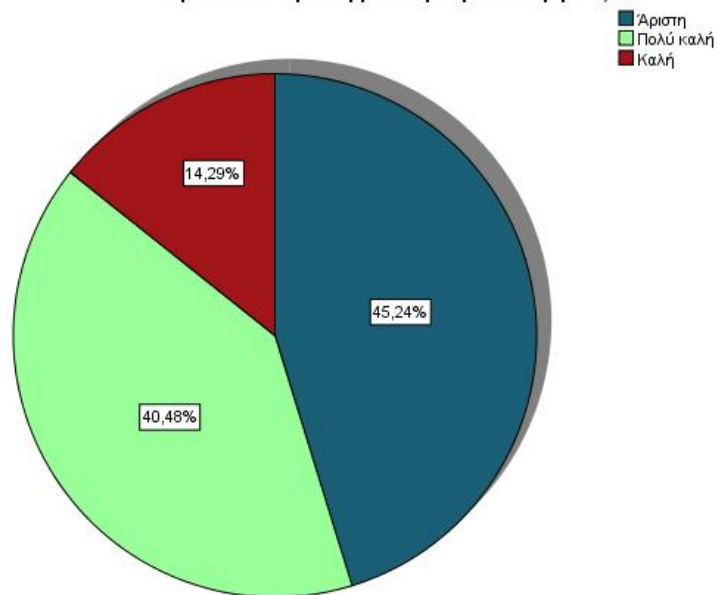
Πίνακας 11: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τη γνώμη των ερωτηθέντων που έχουν λάβει από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια.

Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;

Εικόνα 11.1

Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;

Εικόνα 11.2

Εικόνες 11.1 και 11.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τη γνώμη που έχουν λάβει από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια. Η εικόνα

11.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 11.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

12. Πιστεύετε ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας;

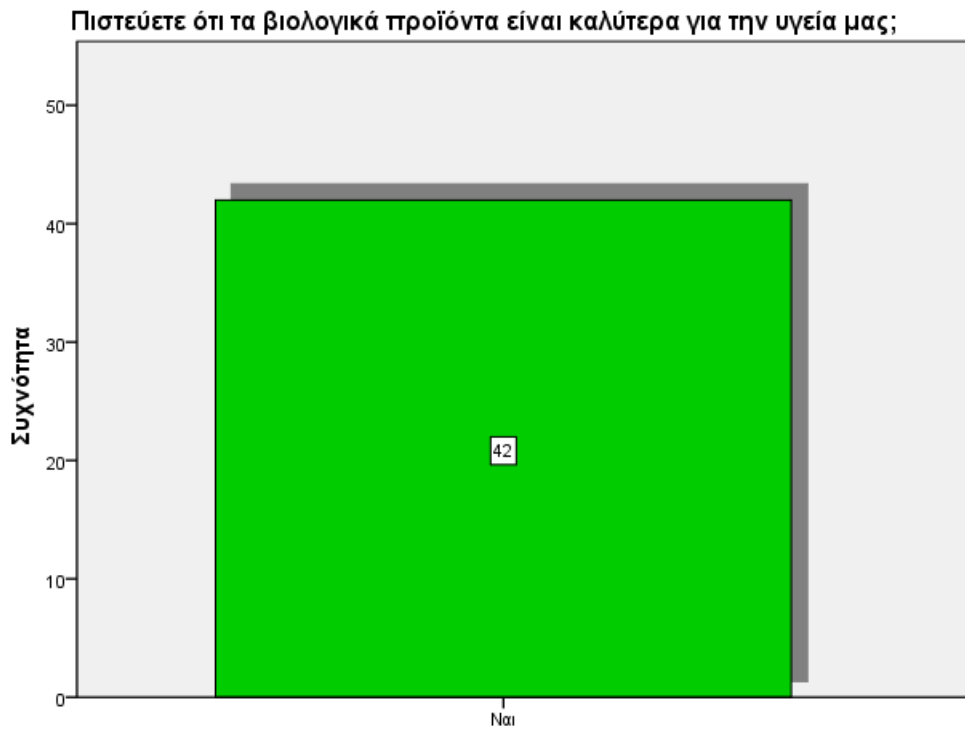
Στην δωδέκατη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας, εδώ από τον πίνακα 12 και τις εικόνες 12.1 και 12.2 γίνεται αντιληπτό πως το 100% των ερωτηθέντων δηλαδή και τα σαράντα δύο (42) άτομα απάντησαν πως Πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας.

Πιστεύετε ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	42	100,0	100,0

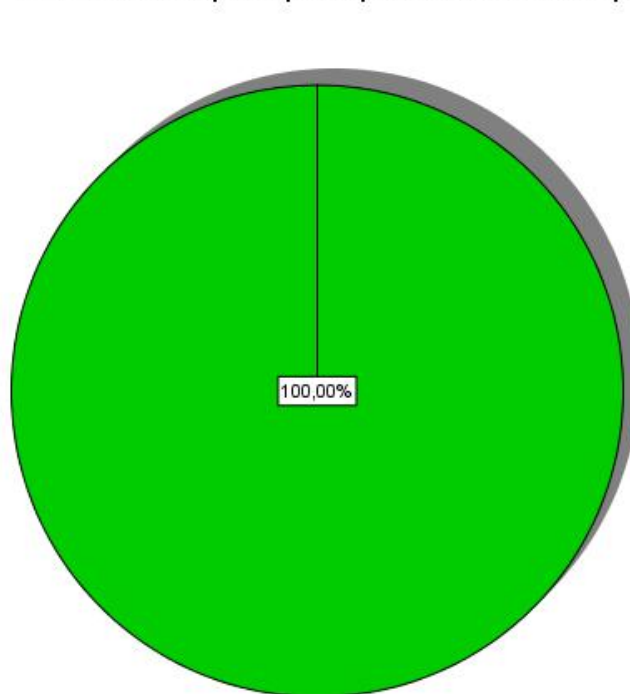
Πίνακας 12: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας.

Εικόνα 12.1

Πιστεύετε ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας;

Εικόνα 12.2

Εικόνες 12.1 και 12.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το εάν πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας. Η εικόνα 12.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 12.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

13. Υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες;

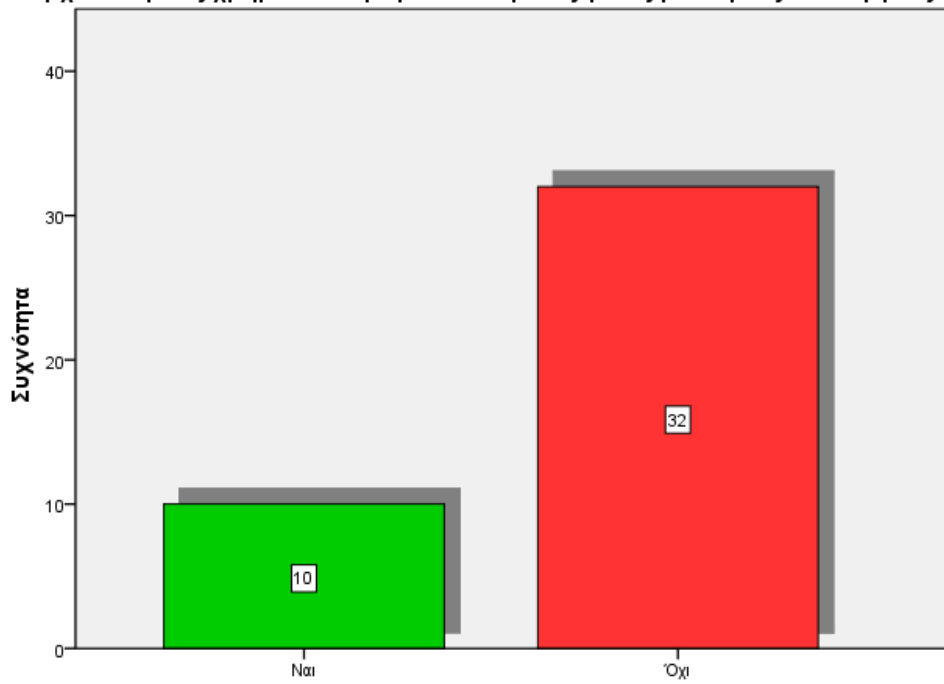
Στην δέκατη τρίτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν θεωρούν υπάρχει επαρκείς χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες, εδώ από τον πίνακα 13 και τις εικόνες 13.1 και 13.2 παρατηρείται πως δέκα (10) ερωτηθέντες σε ποσοστό 23,8% απάντησαν πως θεωρούν ότι η χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες είναι επαρκείς ενώ αντίθετη γνώμη είχαν οι υπόλοιποι τριάντα δύο 32 ερωτηθέντες οι οποίοι είχαν το 76,2% του συνόλου των ερωτηθέντων απαντώντας πως η χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες είναι ανεπαρκής .

Υπάρχει επαρκείς χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες ;

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	10	23,8	23,8
Όχι	32	76,2	100,0
Total	42	100,0	

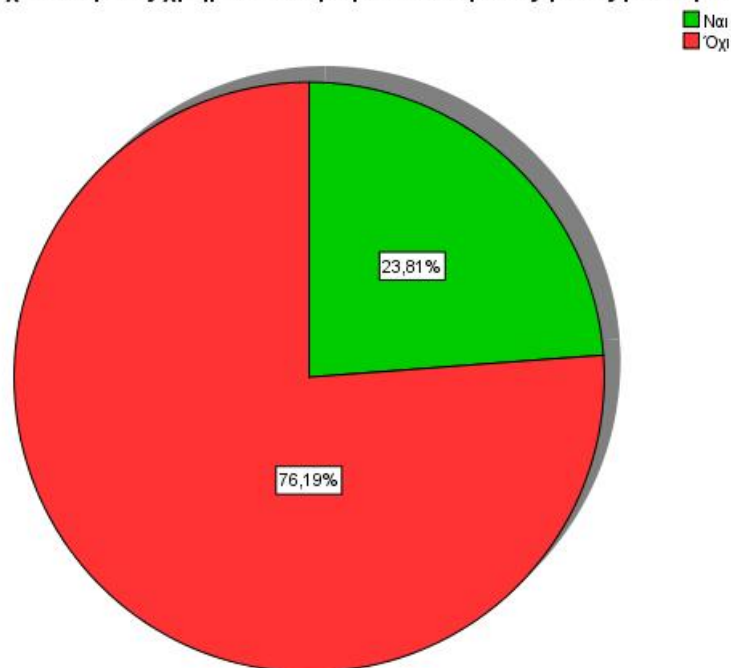
Πίνακας 13: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκείς χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες.

Υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες ;

Εικόνα 13.1

Υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες ;

Εικόνα 13.2

Εικόνες 13.1 και 13.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το εάν πιστεύουν ότι υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες. Η εικόνα 13.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 13.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

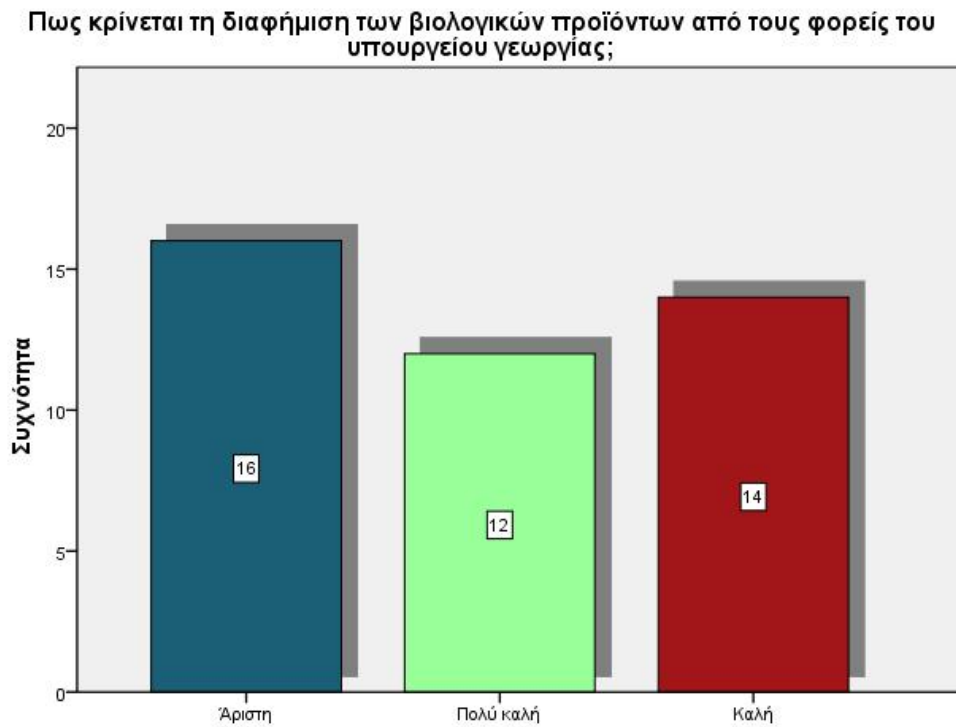
14. Πως κρίνεται τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας;

Στην δέκατη τέταρτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν πως κρίνουν τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας, εδώ από τον πίνακα 14 και τις εικόνες 14.1 και 14.2 παρατηρείται πως δέκα έξι (16) ερωτηθέντες σε ποσοστό 38,1% απάντησαν πως κρίνουν ότι η διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας είναι Άριστη, δώδεκα (12) ερωτηθέντες σε ποσοστό 28,6% απάντησαν πως κρίνουν διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας ως Πολύ καλή ενώ οι υπόλοιποι δέκα τέσσερις (14) σε ποσοστό 33,3% απάντησαν πως κρίνουν τη διαφήμιση του υπουργείου γεωργίας για τα βιολογικά προϊόντα ως Πολύ καλή.

Πως κρίνεται τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας;

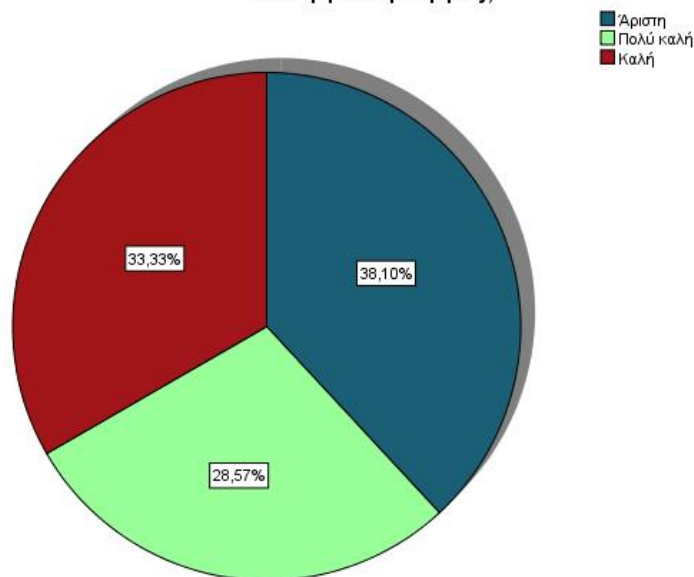
		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Άριστη	16	38,1	38,1
	Πολύ καλή	12	28,6	66,7
	Καλή	14	33,3	100,0
	Total	42	100,0	

Πίνακας 14: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το πως οι ερωτηθέντες κρίνουν τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας.

Εικόνα 14.1

Πως κρίνεται τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας;

Εικόνα 14.2

Εικόνες 14.1 και 14.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το πώς κρίνουν τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας. Η εικόνα 14.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 14.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

15. Πιστεύετε ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για την οικολογική διατήρηση και ισορροπη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου;

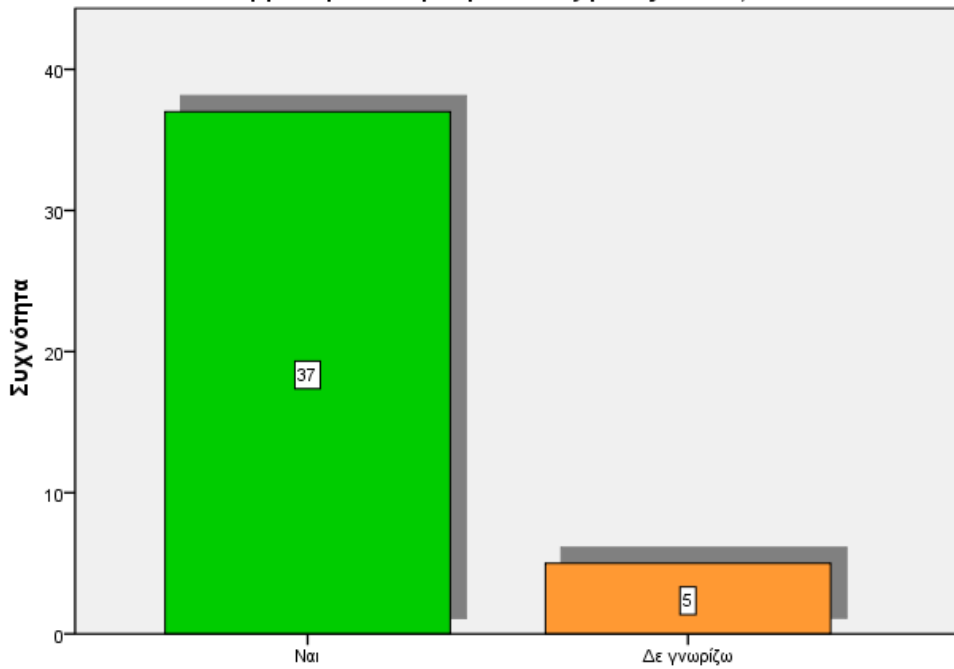
Στην δέκατη πέμπτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν εάν πιστεύουν ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου, εδώ από τον πίνακα 15 και τις εικόνες 15.1 και 15.2 παρατηρείται πως τριάντα επτά (37) ερωτηθέντες σε ποσοστό 88,1% απάντησαν πως πιστεύουν ότι πράγματι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου ενώ πέντε (5) ήταν τα άτομα που δεν γνωρίζουν εάν η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου.

Πιστεύετε ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για την οικολογική διατήρηση και ισορροπη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ναι	37	88,1	88,1	88,1
Δε γνωρίζω	5	11,9	11,9	100,0
Total	42	100,0	100,0	

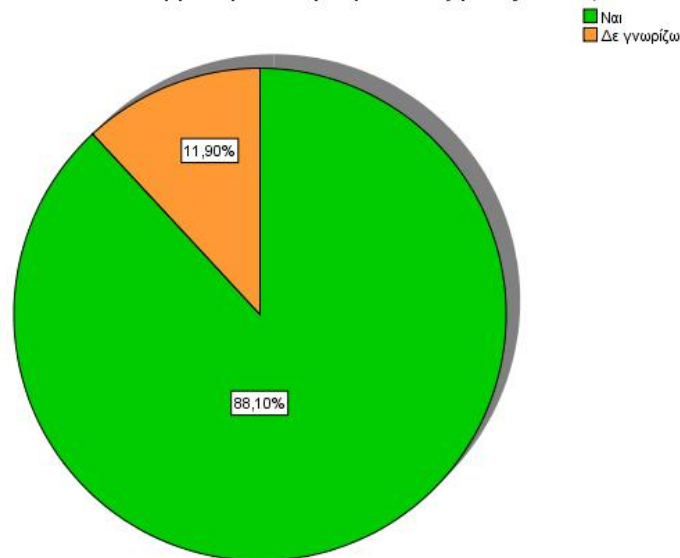
Πίνακας 15: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το εάν οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου.

Πιστεύετε ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για την οικολογική διατήρηση και ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου;

Εικόνα 15.1

Πιστεύετε ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για την οικολογική διατήρηση και ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου;

Εικόνα 15.2

Εικόνες 15.1 και 15.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το εάν πιστεύουν ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου. Η

εικόνα 15.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 15.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

16. Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων;

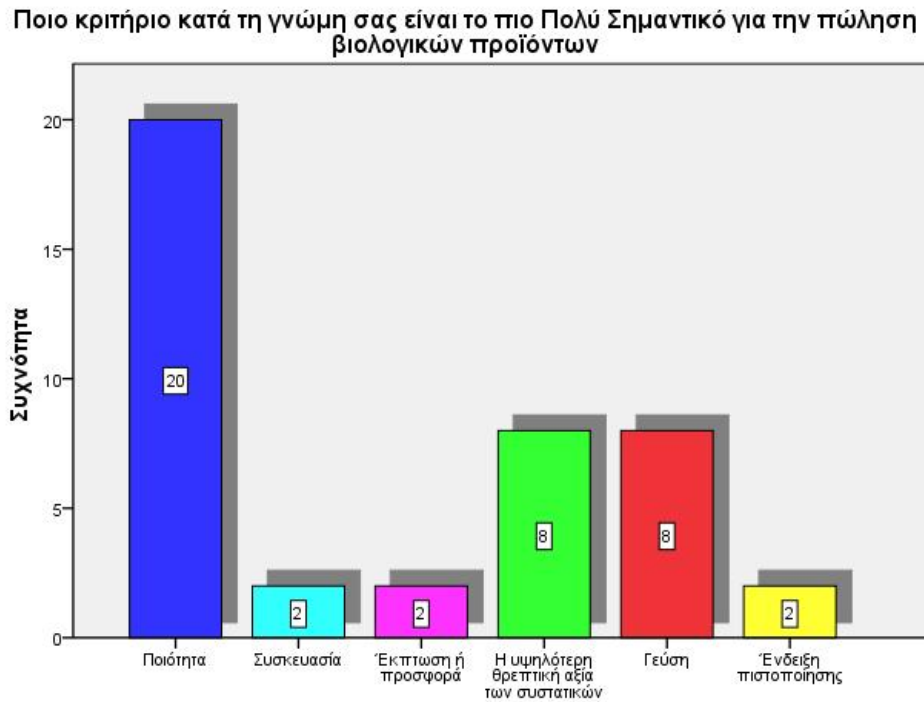
Στην δέκατη έκτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους είναι το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 16 και τις εικόνες 16.1 και 16.2 παρατηρείται πως είκοσι (20) ερωτηθέντες σε ποσοστό 47,6% απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Πολύ Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Ποιότητα τους, δέκα έξι (16) άτομα χωρισμένα σε δύο ίσες ομάδες (ποσοστό 19% σε κάθε ομάδα) απάντησαν πως θεωρούν πιο σημαντικό κριτήριο την υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών στη μια ομάδα και τη Γεύση στη δεύτερη ομάδα. Και έξι (6) άτομα χωρισμένα σε τρεις ίσες ομάδες (ποσοστό 4,8% σε κάθε ομάδα) απάντησαν πως θεωρούν ότι η Συσκευασία είναι το πιο σημαντικό κριτήριο στην πρώτη περίπτωση, στη δεύτερη την πιθανή έκπτωση ή προσφορά των προϊόντων και στην τρίτη περίπτωση την ένδειξη πιστοποίησης.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ποιότητα	20	47,6	47,6
Συσκευασία	2	4,8	52,4
Έκπτωση ή προσφορά	2	4,8	57,1
Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	8	19,0	76,2
Γεύση	8	19,0	95,2

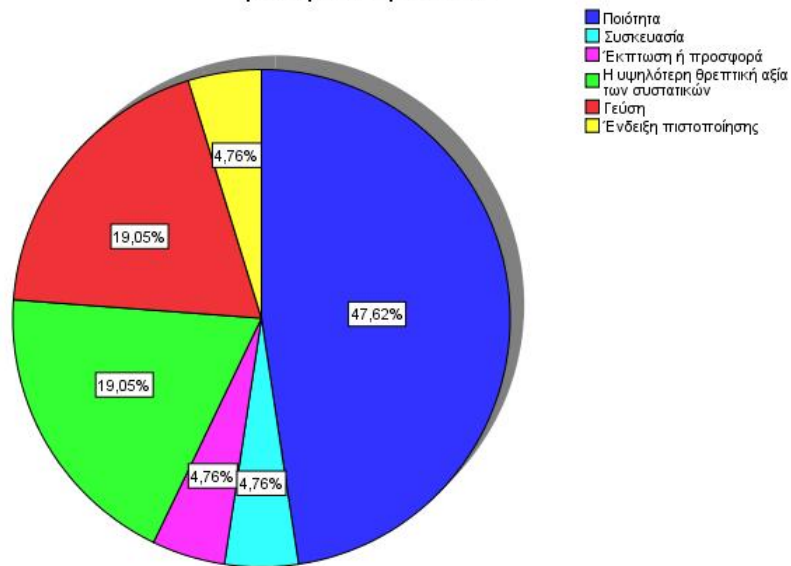
Ένδειξη πιστοποίησης	2	4,8	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 16: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους θεωρούν οι ερωτηθέντες ως το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων.

Εικόνα 16.1

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 16.2

Εικόνες 16.1 και 16.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το ποιο είναι το κριτήριο κατά τη γνώμη τους που είναι το πιο Πολύ Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων. Η εικόνα 16.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 16.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

17. Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων;

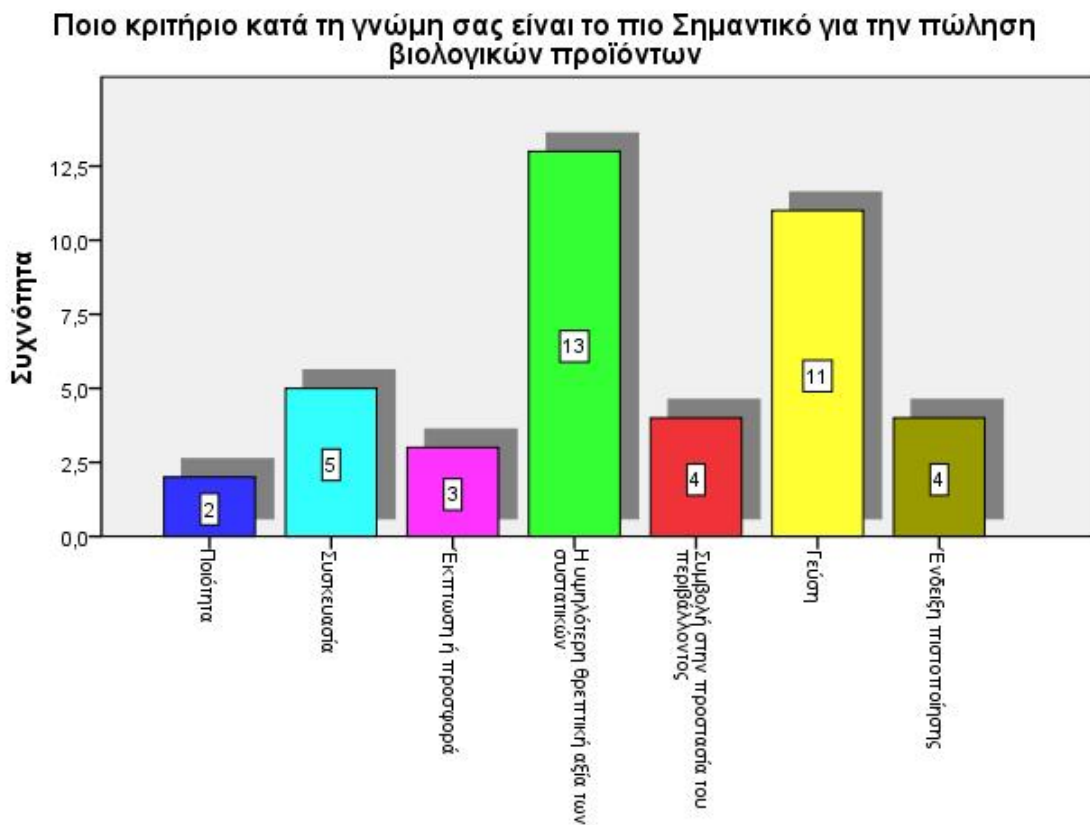
Στην δέκατη έβδομη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους είναι το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 17 και τις εικόνες 17.1 και 17.2 παρατηρείται πως δεκατρείς (13) ερωτηθέντες σε ποσοστό 31% απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η υψηλότερη θρεπτική αξία τους, έντεκα (11) άτομα σε ποσοστό 26,2% απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η γεύση τους, πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η συσκευασία τους, οκτώ (8) άτομα χωρισμένα σε δύο ίδιες ομάδες σε ποσοστό 9,5% η κάθε μια απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και η ένδειξη πιστοποίησης, τρία (3) άτομα σε ποσοστό 7,1% απάντησαν πως πιστεύουν ότι το πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι κάποια έκπτωση ή προσφορά και τέλος δύο (2) άτομα σε ποσοστό 2,4% απάντησαν πως θεωρούν ως πιο Σημαντικό κριτήριο για την αγορά βιολογικών προϊόντων την ποιότητα τους.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ποιότητα	2	4,8	4,8
Συσκευασία	5	11,9	16,7
Έκπτωση ή προσφορά	3	7,1	23,8
Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	13	31,0	54,8
Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	4	9,5	64,3

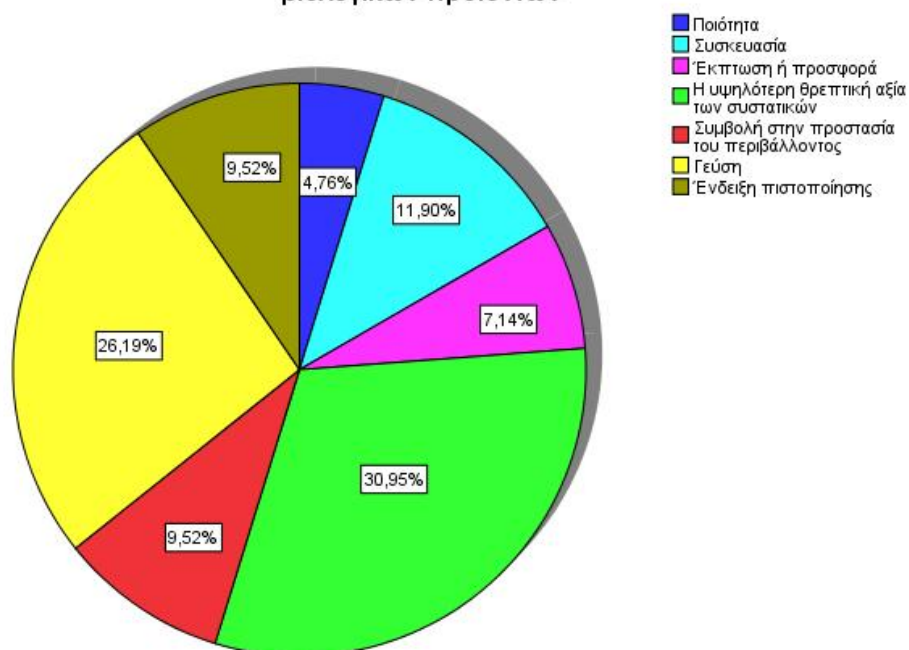
Γεύση	11	26,2	90,5
Ένδειξη πιστοποίησης	4	9,5	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 17: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους θεωρούν οι ερωτηθέντες ως το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων.

Εικόνα 17.1

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 17.2

Εικόνες 17.1 και 17.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το ποιο είναι το κριτήριο κατά τη γνώμη τους που είναι το πιο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων. Η εικόνα 17.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 17.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

18. Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι Μέτρια σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων;

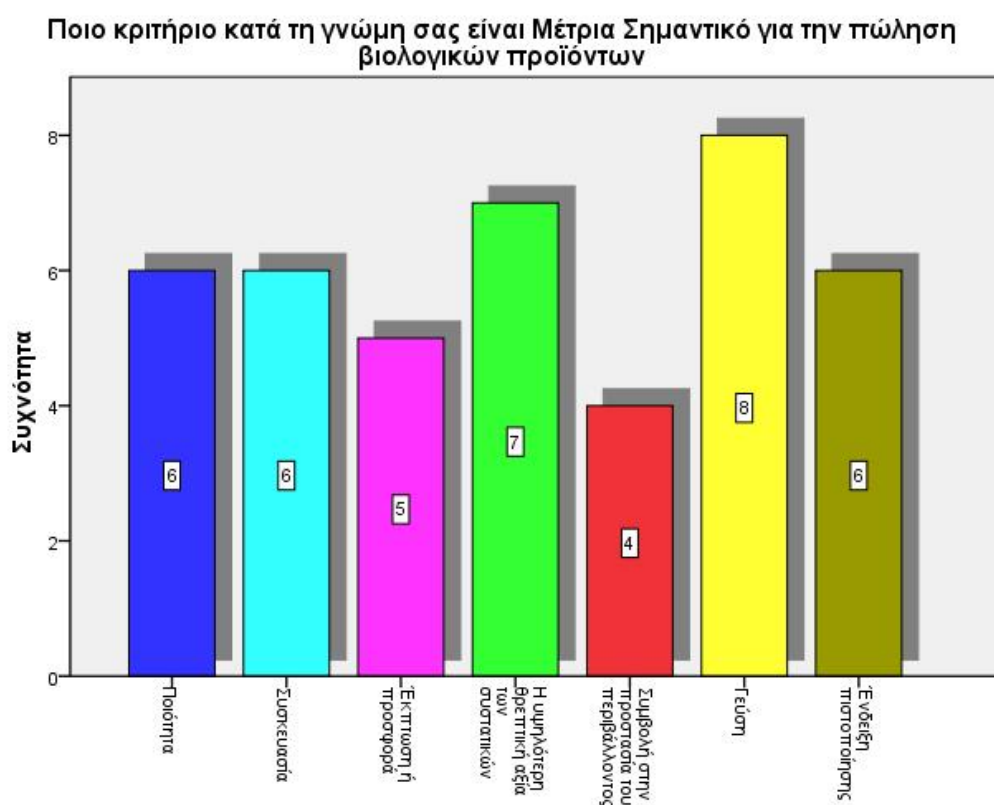
Στην δέκατη όγδοη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους είναι Μέτρια σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 18 και τις εικόνες 18.1 και 18.2 παρατηρείται πως οκτώ (8) ερωτηθέντες σε ποσοστό 19% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η γεύση τους, επτά (7) άτομα σε ποσοστό 16,7% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η υψηλότερη θρεπτική τους αξία, δεκαοκτώ (18) άτομα σε τρεις ίσες ομάδες των έξι (6) ατόμων σε ποσοστό 14,3% η κάθε μια απάντησαν πως πιστεύουν ότι Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Ποιότητα τους, η Συσκευασία τους και η Ένδειξη πιστοποίησης που διαθέτουν, πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι κάποια έκπτωση ή προσφορά που διατίθενται και τέσσερα (4) άτομα σε ποσοστό 9,5% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι Μέτρια Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ποιότητα	6	14,3	14,3	14,3
Συσκευασία	6	14,3	14,3	28,6
Έκπτωση ή προσφορά	5	11,9	11,9	40,5
Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	7	16,7	16,7	57,1
Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	4	9,5	9,5	66,7
Γεύση	8	19,0	19,0	85,7

Ένδειξη πιστοποίησης	6	14,3	14,3	100,0
Total	42	100,0	100,0	

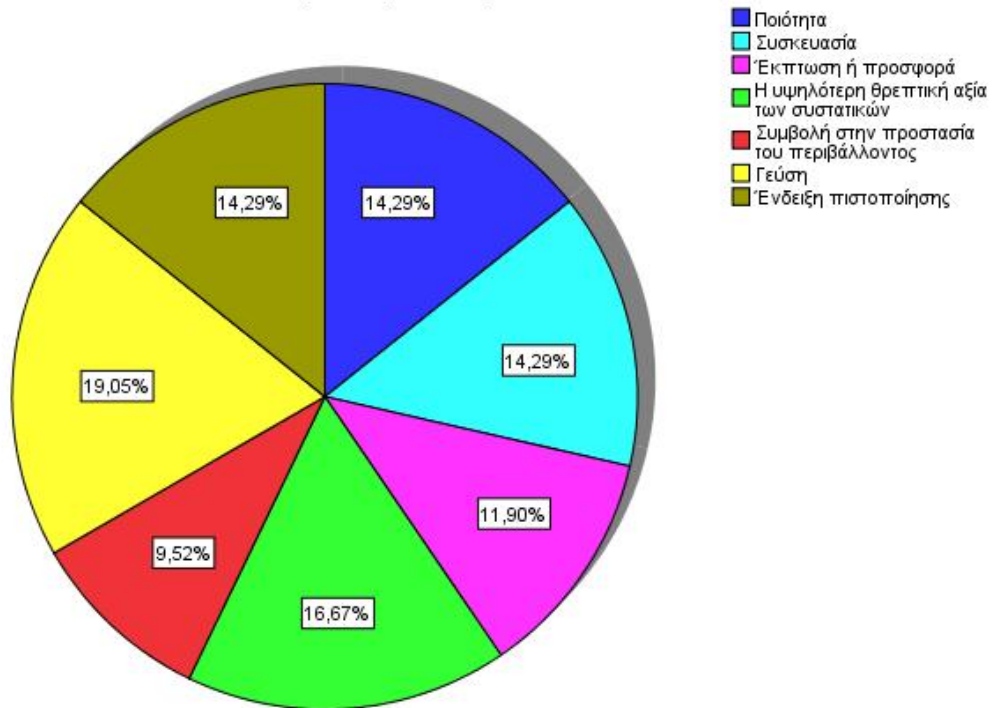
Πίνακας 18: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους θεωρούν οι ερωτηθέντες ως Μέτρια σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων.

Εικόνα 18.1

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι Μέτρια Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 18.2

Εικόνες 18.1 και 18.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το ποιο είναι το κριτήριο κατά τη γνώμη τους που είναι Μέτρια σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων. Η εικόνα 18.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 18.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

19. Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι Μέτρια σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων;

Στην δέκατη ένατη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους είναι Λιγότερο σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 19 και τις εικόνες 19.1 και 19.2 παρατηρείται πως δεκατρείς (13) ερωτηθέντες σε ποσοστό 31% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η συσκευασία τους, δέκα (10) άτομα σε ποσοστό 23,8% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι κάποια πιθανή έκπτωση ή προσφορά που υφίστανται, οκτώ (8) άτομα σε ποσοστό 19% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος, πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών, έξι (6) άτομα σε τρεις ίσες ομάδες των δύο (2) ατόμων σε ποσοστό 4,8% η κάθε μια απάντησαν πως πιστεύουν ότι Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Ποιότητα τους, η Γεύση τους και η Ένδειξη πιστοποίησης που διαθέτουν.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το Λιγότερο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

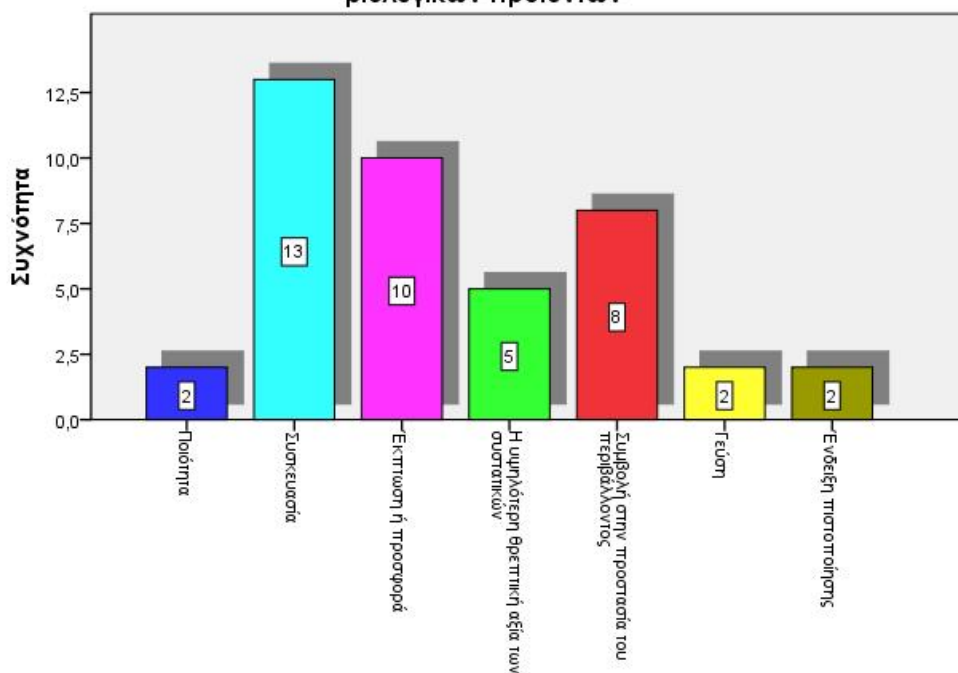
	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ποιότητα	2	4,8	4,8
Συσκευασία	13	31,0	35,7
Έκπτωση ή προσφορά	10	23,8	59,5
Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	5	11,9	71,4
Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	8	19,0	90,5
Γεύση	2	4,8	95,2
Ένδειξη πιστοποίησης	2	4,8	100,0

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το Λιγότερο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποιότητα	2	4,8	4,8
	Συσκευασία	13	31,0	35,7
	Έκπτωση ή προσφορά	10	23,8	59,5
	Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	5	11,9	71,4
	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	8	19,0	90,5
	Γεύση	2	4,8	95,2
	Ένδειξη πιστοποίησης	2	4,8	100,0
	Total	42	100,0	

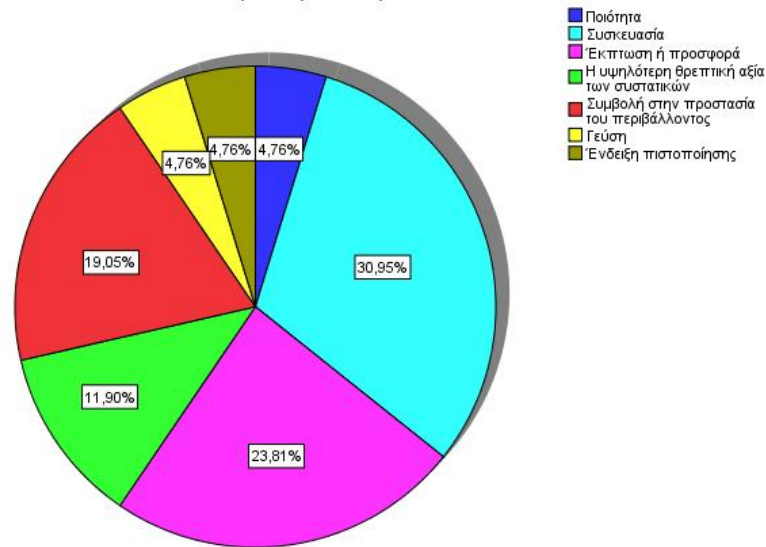
Πίνακας 19: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους θεωρούν οι ερωτηθέντες ως Λιγότερο σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το Λιγότερο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 19.1

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας είναι το Λιγότερο Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 19.2

Εικόνες 19.1 και 19.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το ποιο είναι το κριτήριο κατά τη γνώμη τους που είναι Λιγότερο σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων. Η εικόνα 19.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 19.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

20. Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας δεν είναι Καθόλου σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων;

Στην εικοστή ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη τους Δεν είναι Καθόλου σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων, εδώ από τον πίνακα 20 και τις εικόνες 20.1 και 20.2 παρατηρείται πως έντεκα (11) ερωτηθέντες σε ποσοστό 26,2% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων κάποια πιθανή έκπτωση ή προσφορά που υφίστανται, 8 άτομα σε ποσοστό 19% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η συσκευασία τους, επτά (7) άτομα σε ποσοστό 16,7% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η υψηλότερη θρεπτική

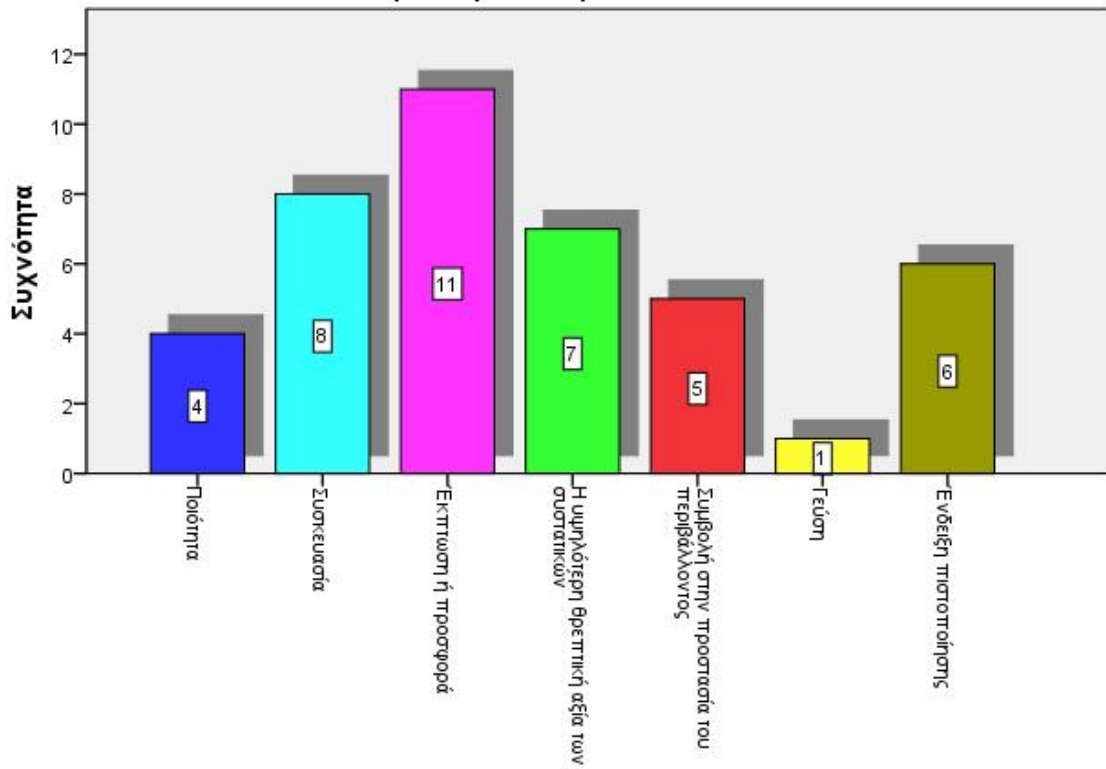
αξία των συστατικών, έξι (6) άτομα σε ποσοστό 14,3% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η ένδειξη πιστοποίησης τους, πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος, τέσσερα (4) άτομα σε ποσοστό 9,5% απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η ποιότητα τους και τέλος ένα (1) άτομο σε ποσοστό 2,4% απάντησε πως πιστεύει ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων η Γεύση τους.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας δεν είναι Καθόλου Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid Ποιότητα	4	9,5	9,5
Συσκευασία	8	19,0	28,6
Έκπτωση ή προσφορά	11	26,2	54,8
Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	7	16,7	71,4
Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	5	11,9	83,3
Γεύση	1	2,4	85,7
Ένδειξη πιστοποίησης	6	14,3	100,0
Total	42	100,0	

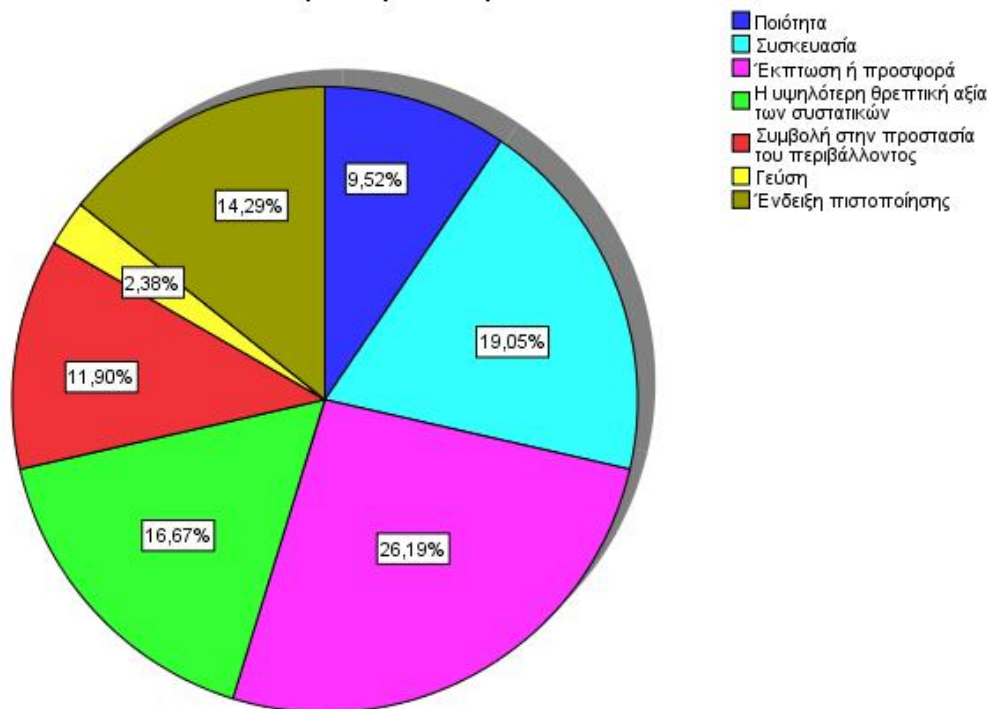
Πίνακας 20: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το ποιο κριτήριο θεωρούν οι ερωτηθέντες κατά τη γνώμη τους πως Δεν είναι Καθόλου σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων.

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας δεν είναι Καθόλου Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 20.1

Ποιο κριτήριο κατά τη γνώμη σας δεν είναι Καθόλου Σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων

Εικόνα 20.2

Εικόνες 20.1 και 20.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το ποιο είναι το κριτήριο κατά τη γνώμη τους που Δεν είναι Καθόλου σημαντικό για την πώληση βιολογικών προϊόντων. Η εικόνα 20.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 20.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

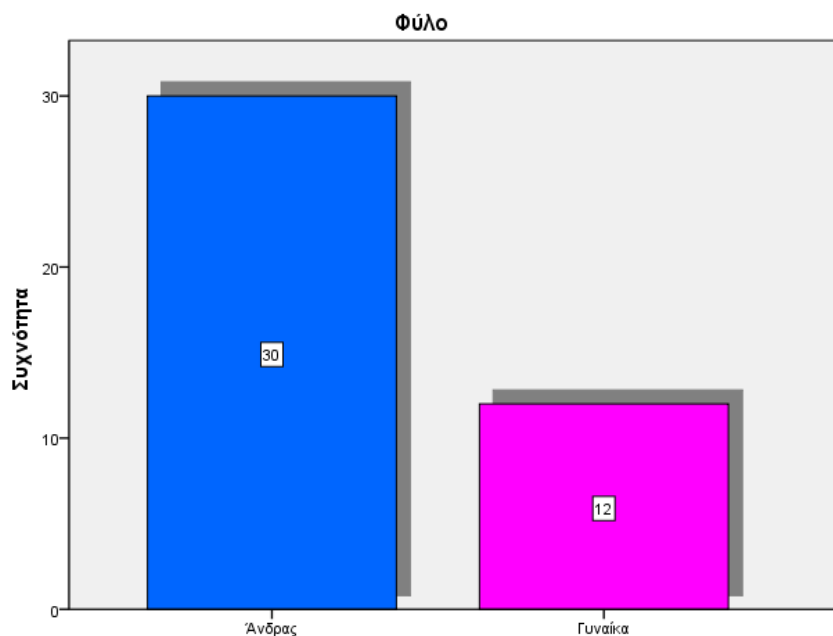
21. Φύλο

Στην εικοστή πρώτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας πουν το φύλο τους, εδώ από τον πίνακα 21 και τις εικόνες 21.1 και 21.2 γίνεται αντιληπτό πως τριάντα (30) ερωτηθέντες ήταν Άνδρες σε ποσοστό 71,4% και δώδεκα (12) ερωτηθείσες ήταν Γυναίκες σε ποσοστό 28,6%.

Φύλο

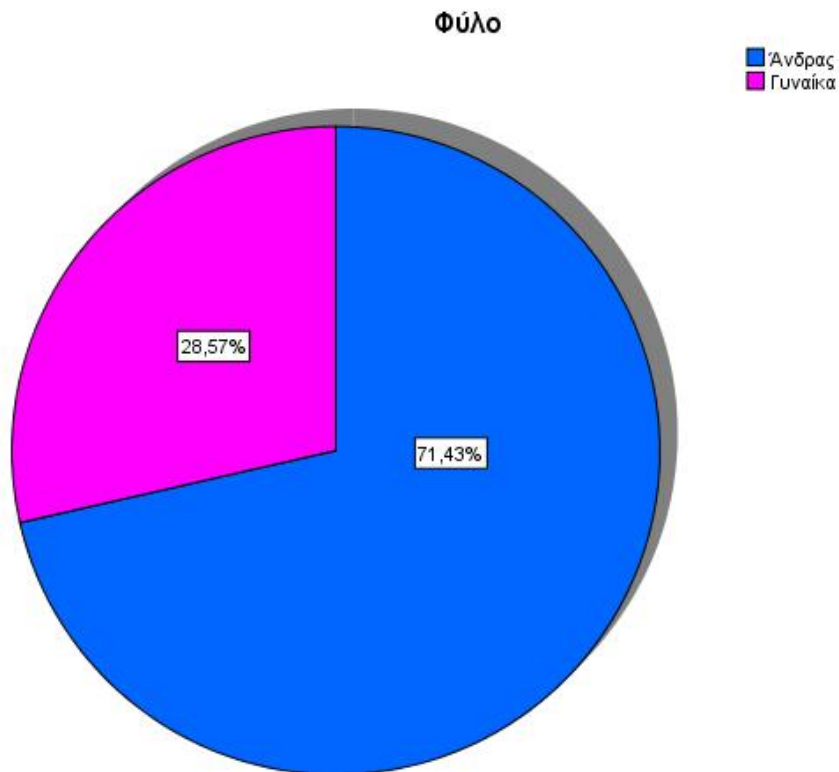
		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Άνδρας	30	71,4	71,4
	Γυναίκα	12	28,6	100,0
	Total	42	100,0	

Πίνακας 21: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά το φύλο των ερωτηθέντων.

Εικόνα 21.1

Εικόνα 21.2

Εικόνες 21.1 και 21.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε το φύλο τους. Η εικόνα 21.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 21.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

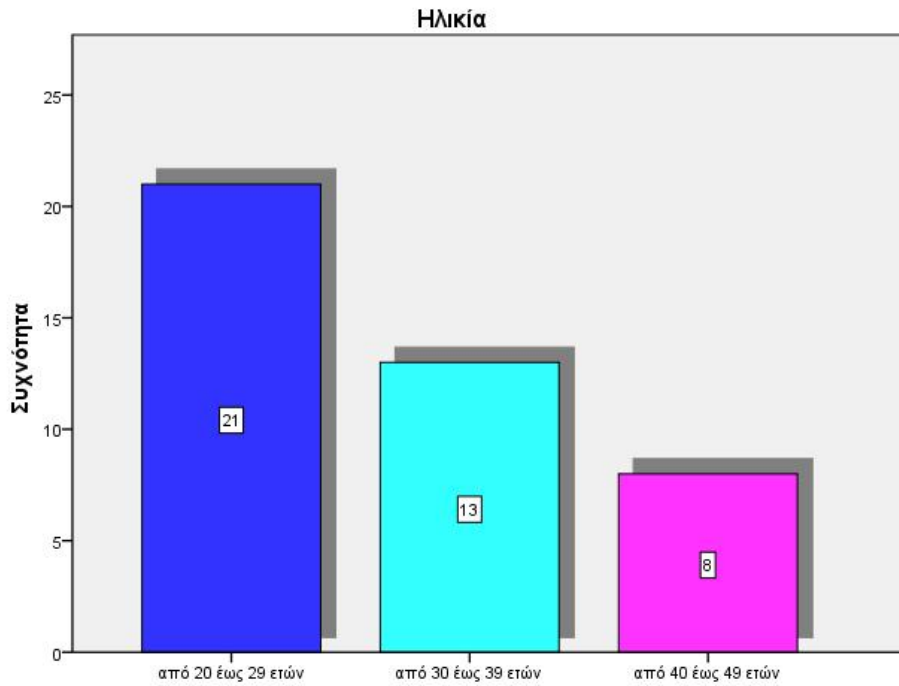
22. Ηλικία

Στην εικοστή δεύτερη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας πουν την ηλικία τους, εδώ από τον πίνακα 22 και τις εικόνες 22.1 και 22.2 γίνεται αντιληπτό πως οι μισοί ερωτηθέντες σε ποσοστό 50% εικοσιένα (21 άτομα) ήταν από 20 έως 29 ετών δεκατρία (13) άτομα σε ποσοστό 31% απάντησαν πως είναι από 30 έως 39 ετών και οι υπόλοιποι οκτώ (8) γεωργοί απάντησαν πως είναι από 40 έως 49 ετών.

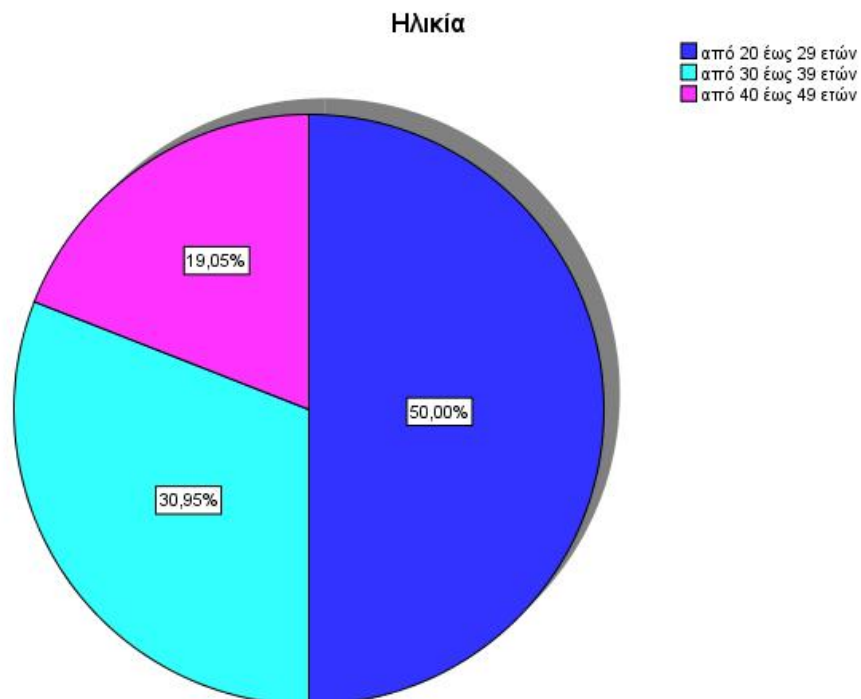
Ηλικία

	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid από 20 έως 29 ετών	21	50,0	50,0
από 30 έως 39 ετών	13	31,0	81,0
από 40 έως 49 ετών	8	19,0	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 22: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά την ηλικία των ερωτηθέντων.

Εικόνα 22.1

Εικόνα 22.2

Εικόνες 22.1 και 22.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε την ηλικία τους. Η εικόνα 22.1 απεικονίζει τις

απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 22.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

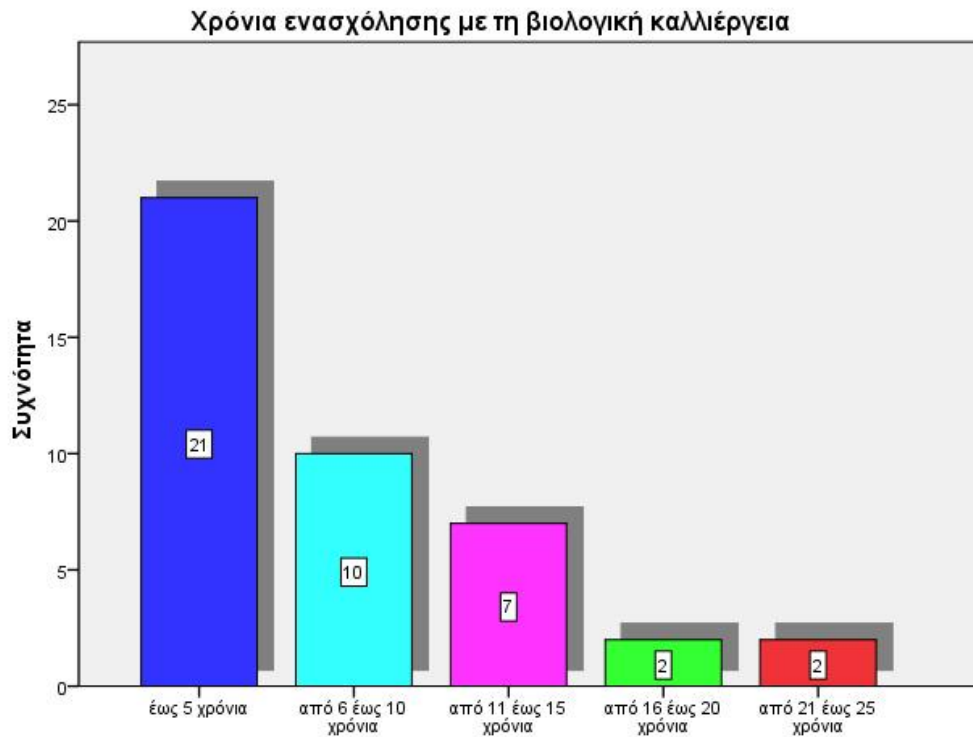
23. Χρόνια ενασχόλησης με τη βιολογική καλλιέργεια

Στην εικοστή τρίτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν κατά πόσα έτη έχουν ενασχοληθεί με τη βιολογική καλλιέργεια, εδώ από τον πίνακα 23 και τις εικόνες 23.1 και 23.2 γίνεται αντιληπτό πως οι μισοί ερωτηθέντες σε ποσοστό 50% εικοσιένα (21 άτομα) απάντησαν πως ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια έως 5 έτη, δέκα (10) ερωτηθέντες σε ποσοστό 23,8% απάντησαν πως ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια από 6 έως 10 έτη, επτά (7) ερωτηθέντες σε ποσοστό 16,7% απάντησαν πως ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια από 11 έως 15 έτη, δύο (2) ερωτηθέντες σε ποσοστό 4,8% απάντησαν πως ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια από 16 έως 20 έτη, σε ίδιο πλήθος και ποσοστό ήταν και οι ερωτηθέντες οι οποίοι απάντησαν πως ασχολούνται με τη βιολογική καλλιέργεια από 21 έως 25 έτη.

Χρόνια ενασχόλησης με τη βιολογική καλλιέργεια

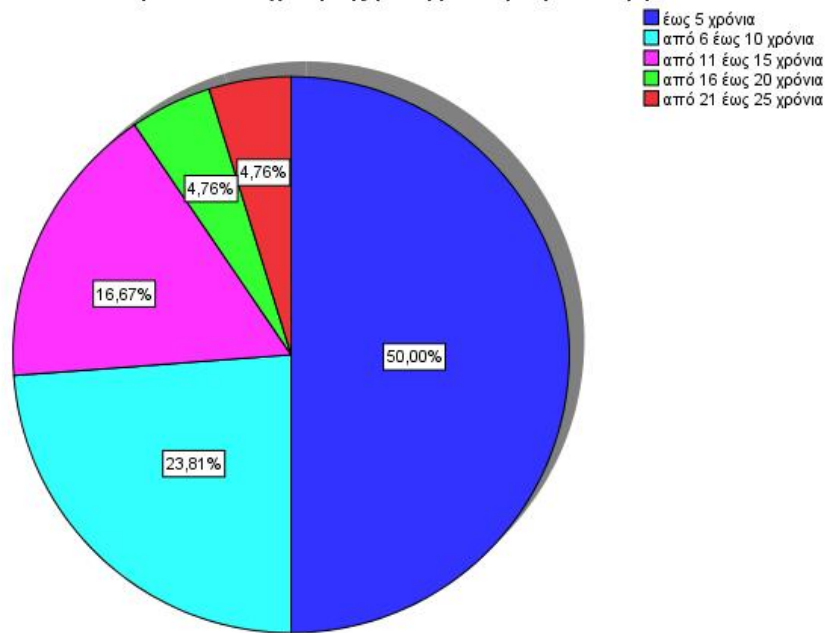
	Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid έως 5 χρόνια	21	50,0	50,0
από 6 έως 10 χρόνια	10	23,8	73,8
από 11 έως 15 χρόνια	7	16,7	90,5
από 16 έως 20 χρόνια	2	4,8	95,2
από 21 έως 25 χρόνια	2	4,8	100,0
Total	42	100,0	

Πίνακας 23: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά τα έτη που έχουν ενασχοληθεί οι ερωτηθέντες με τη βιολογική καλλιέργεια.

Εικόνα 23.1

Χρόνια ενασχόλησης με τη βιολογική καλλιέργεια

Εικόνα 23.2

Εικόνες 23.1 και 23.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε τα έτη ενασχόλησης τους με τη βιολογική καλλιέργεια. Η εικόνα 23.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 23.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

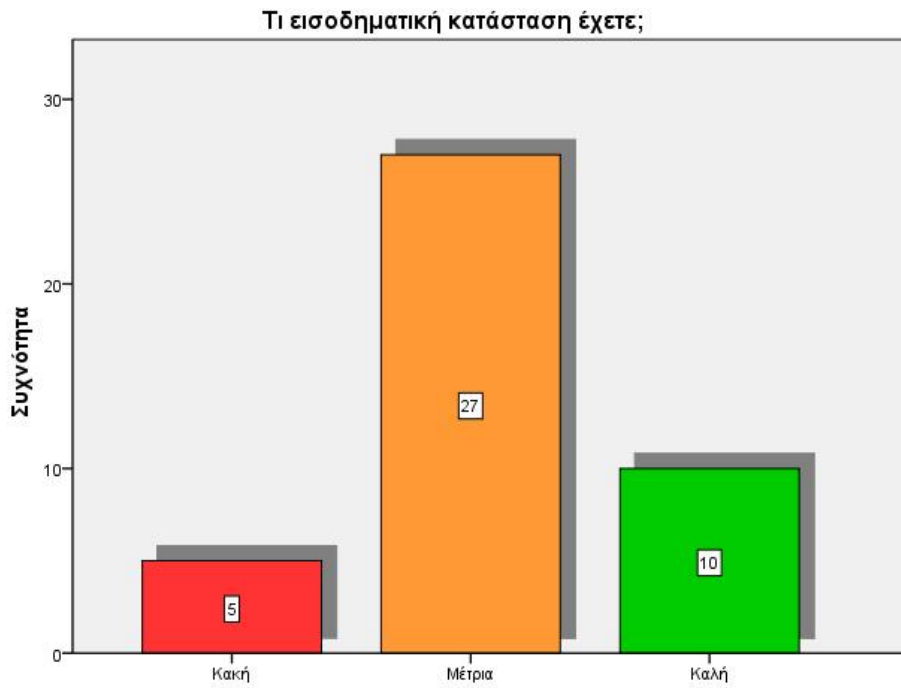
24. Χρόνια ενασχόλησης με τη βιολογική καλλιέργεια

Στην εικοστή τέταρτη ερώτηση που καλέσαμε τους ερωτηθέντες να μας απαντήσουν, τους ζητήσαμε να μας αναφέρουν την εισοδηματική τους κατάσταση, εδώ από τον πίνακα 24 και τις εικόνες 24.1 και 24.2 γίνεται αντιληπτό πως πέντε (5) άτομα σε ποσοστό 11,9% απάντησαν πως έχουν κακή εισοδηματική κατάσταση, είκοσι επτά (27) άτομα σε ποσοστό 64,3% δήλωσαν πως έχουν μέτρια εισοδηματική κατάσταση και οι υπόλοιποι δέκα (10) ερωτηθέντες σε ποσοστό 23,8% απάντησαν πως έχουν καλή εισοδηματική κατάσταση .

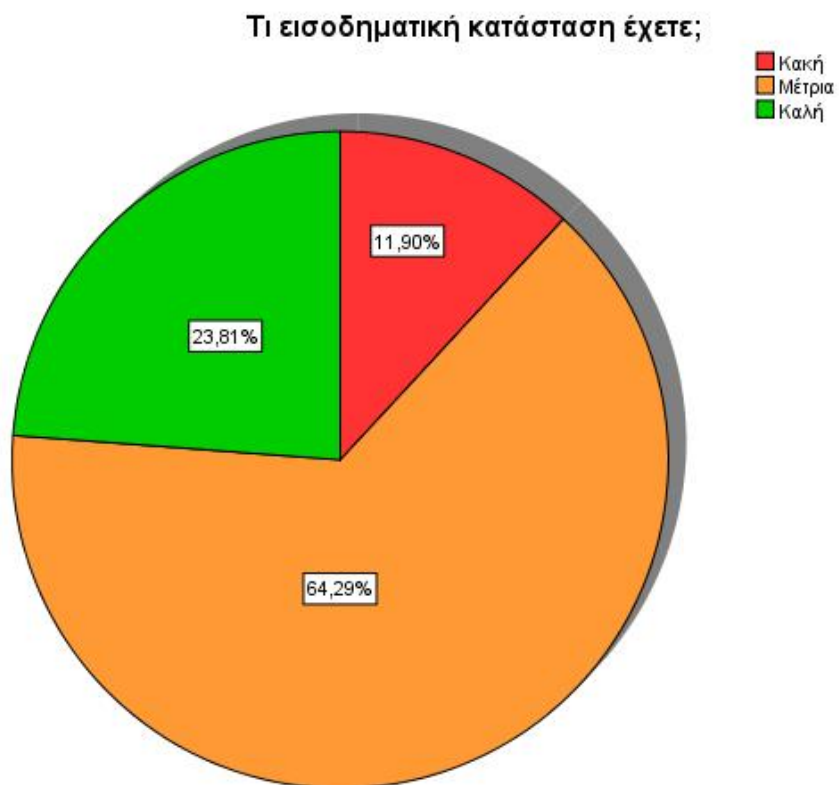
Τι εισοδηματική κατάσταση έχετε;

		Frequency	Percent	Cumulative Percent
Valid	Κακή	5	11,9	11,9
	Μέτρια	27	64,3	76,2
	Καλή	10	23,8	100,0
	Total	42	100,0	

Πίνακας 23: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από την ερώτηση που διερευνά την εισοδηματική κατάσταση των ερωτηθέντων.

Εικόνα 24.1

Εικόνα 24.2

Εικόνες 24.1 και 24.2 Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στο ερώτημα που διερευνούσε την εισοδηματική κατάσταση τους. Η εικόνα 24.1 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος εμπεριέχοντας τις συχνότητες των απαντήσεων (Bar Chart) και η εικόνα 24.2 απεικονίζει τις απαντήσεις σε διάγραμμα τύπου Πίτας εμπεριέχοντας τα ποσοστά των απαντήσεων (Pie Chart).

ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ

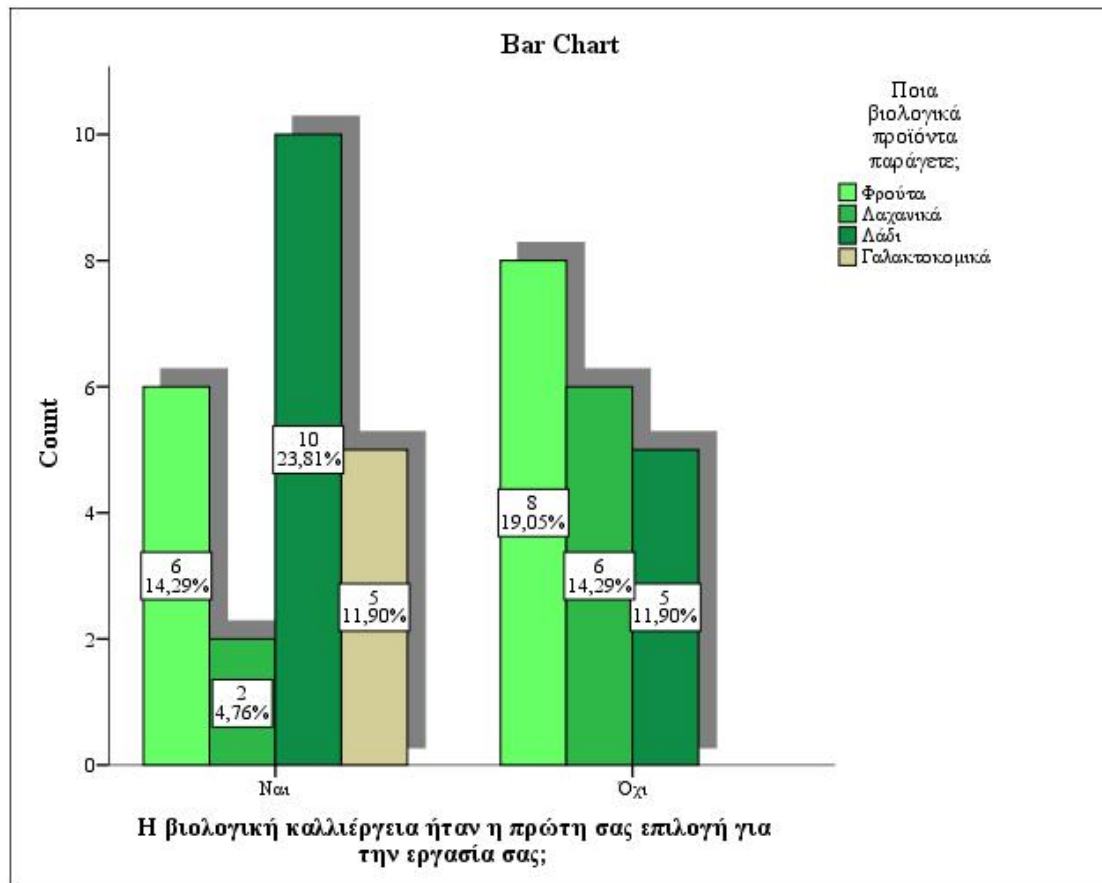
1. Συνένωση Πινάκων «Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;»

Από τον πίνακα Crosstabulation 1 και την εικόνα Crosstabulation 1 για την πρώτη συνένωση απαντήσεων των ερωτήσεων γίνεται αντιληπτό πως όλα τα άτομα που απάντησαν πως παράγουν γαλακτοκομικά προϊόντα τα επέλεξαν ως πρώτη επιλογή, συγκριτικά τα άτομα που στράφηκαν στη βιολογική καλλιέργεια των φρούτων από αυτούς που ξεκίνησαν παράγοντας βιολογικά προϊόντα εξ αρχής ήταν περισσότεροι, ενώ παρομοίως έκαναν και οι καλλιεργητές Λαχανικών ενώ οι ελαιοπαραγωγοί φαίνεται ότι έχουν επιλέξει την βιολογική παραγωγή των προϊόντων τους εξ αρχής .

Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας; & Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε

	Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;				Total
	Φρούτα	Λαχανικ ά	Λάδι	Γαλακτοκομι κά	
Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;	6	2	10	5	23
Όχι	8	6	5	0	19
Total	14	8	15	5	42

Πίνακας Crosstabulation 1: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από τις ερωτήσεις «Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;».

Εικόνα Crosstabulation 1: Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στις ερωτήσεις «Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;». απεικονίζοντας σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος (Bar Chart)εμπεριέχοντας τις συχνότητες και τα ποσοστά επι του συνόλου των απαντήσεων.

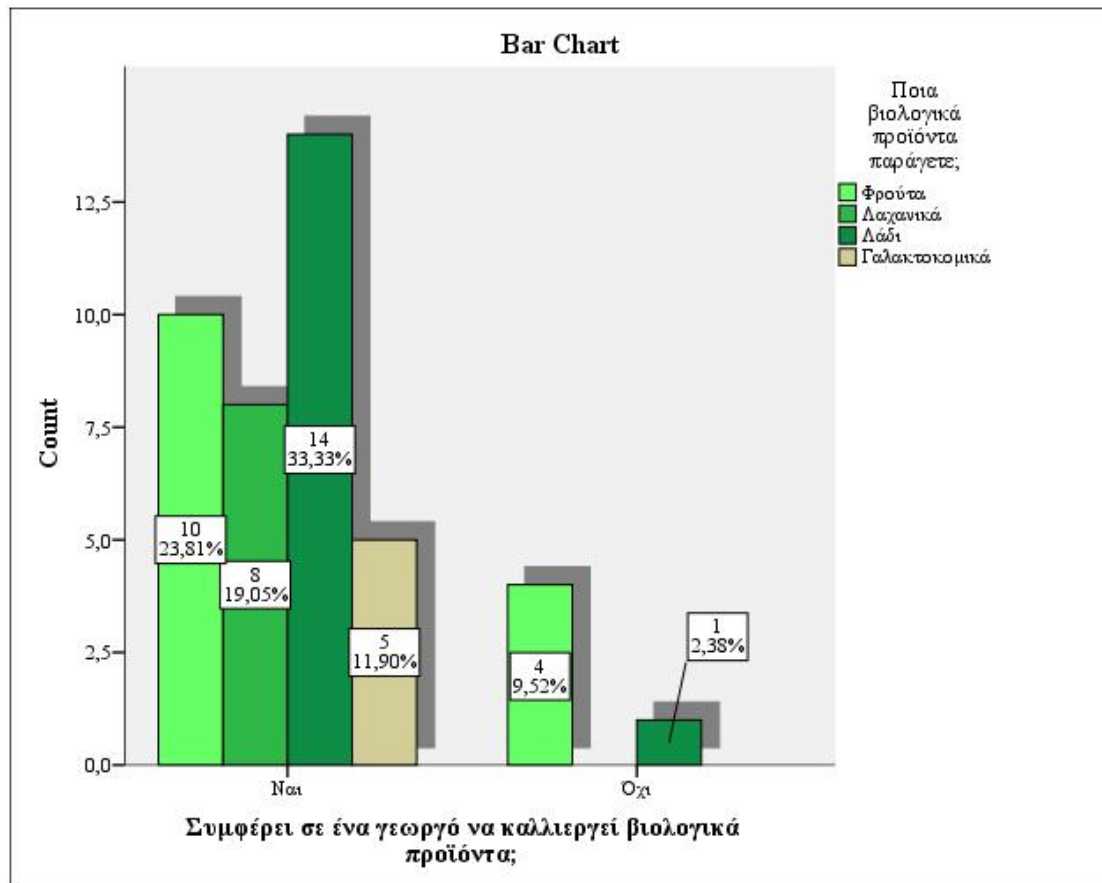
2. Συνένωση Πινάκων «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;»

Από τον πίνακα Crosstabulation 2 και την εικόνα Crosstabulation 2 για την δεύτερη συνένωση απαντήσεων των ερωτήσεων γίνεται αντιληπτό πως κατά κύριο λόγο όλοι οι Γεωργοί βιολογικών προϊόντων σε όλους τους κλάδους συμφώνησαν πως θεωρούν ότι συμφέρει να παράγουν βιολογικά προϊόντα ενώ στα 5 άτομα που απάντησαν πως θεωρούν ότι δεν συμφέρει η παραγωγή βιολογικών προϊόντων οι 4 παράγουν φρούτα.

Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα; * Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;

	Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;				Total
	Φρούτα	Λαχανικά	Λάδι	Γαλακτοκομικά	
Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;	10	8	14	5	37
Όχι	4	0	1	0	5
Total	14	8	15	5	42

Πίνακας Crosstabulation 2: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από τις ερωτήσεις «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;».

Εικόνα Crosstabulation 2: Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στις ερωτήσεις «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε;» απεικονίζοντες σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος (Bar Chart) εμπεριέχοντας τις συχνότητες και τα ποσοστά επι του συνόλου των απαντήσεων.

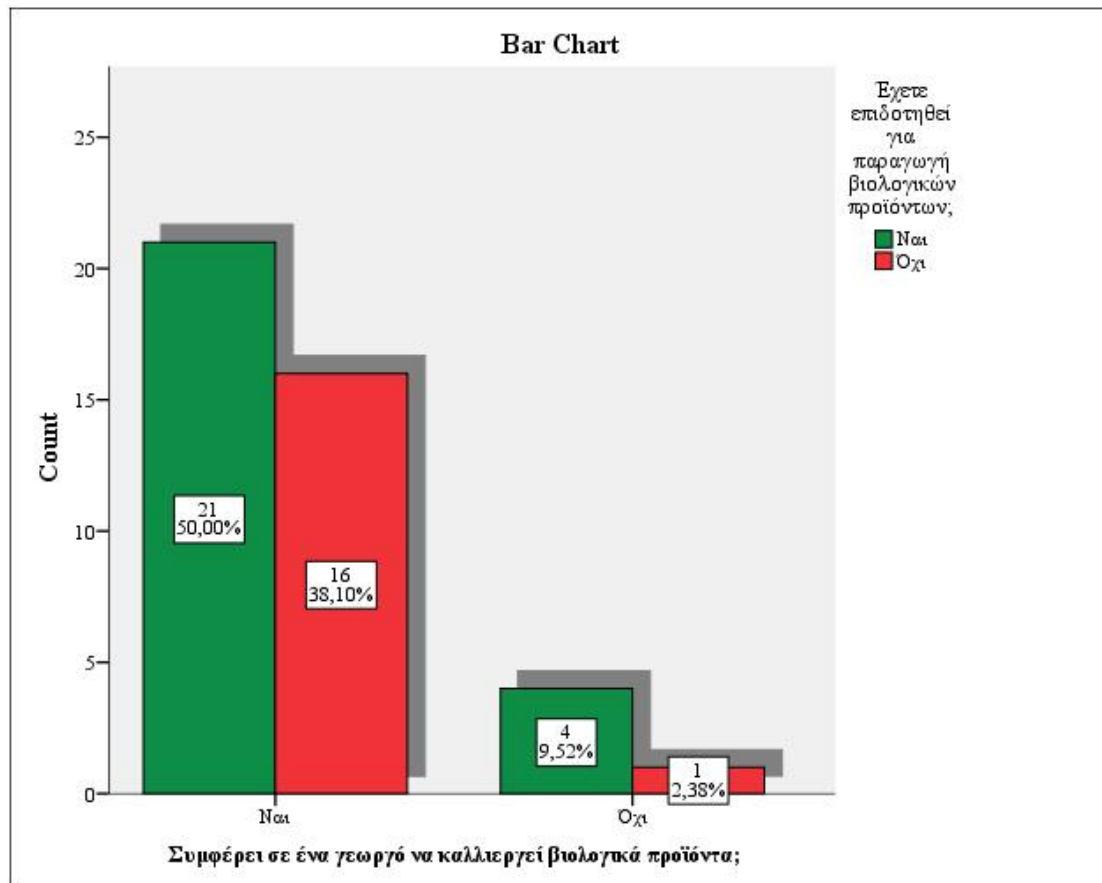
3. Συνένωση Πινάκων «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;»

Από τον πίνακα Crosstabulation 3 και την εικόνα Crosstabulation 3 για την τρίτη συνένωση απαντήσεων των ερωτήσεων γίνεται αντιληπτό πως οι γεωργοί που απάντησαν πως συμφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα δεν έχουν λάβει κάποια επιδότηση από ότι αυτοί που δεν έχουν λάβει κάποια επιδότηση ενώ στα 5 άτομα που απάντησαν πως δεν συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα έχουν λάβει κάποια επιδότηση για την παραγωγή τους. .

Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα; *
Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;

	Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;		Total
	Ναι	Όχι	
Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;	21	16	37
Όχι	4	1	5
Total	25	17	42

Πίνακας Crosstabulation 3: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από τις ερωτήσεις «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;».

Εικόνα Crosstabulation 3: Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στις ερωτήσεις «Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα;» & «Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων;» απεικονίζοντας σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος (Bar Chart) περιέχοντας τις συχνότητες και τα ποσοστά επι του συνόλου των απαντήσεων.

4. Συνένωση Πινάκων «Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;» & «Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;»

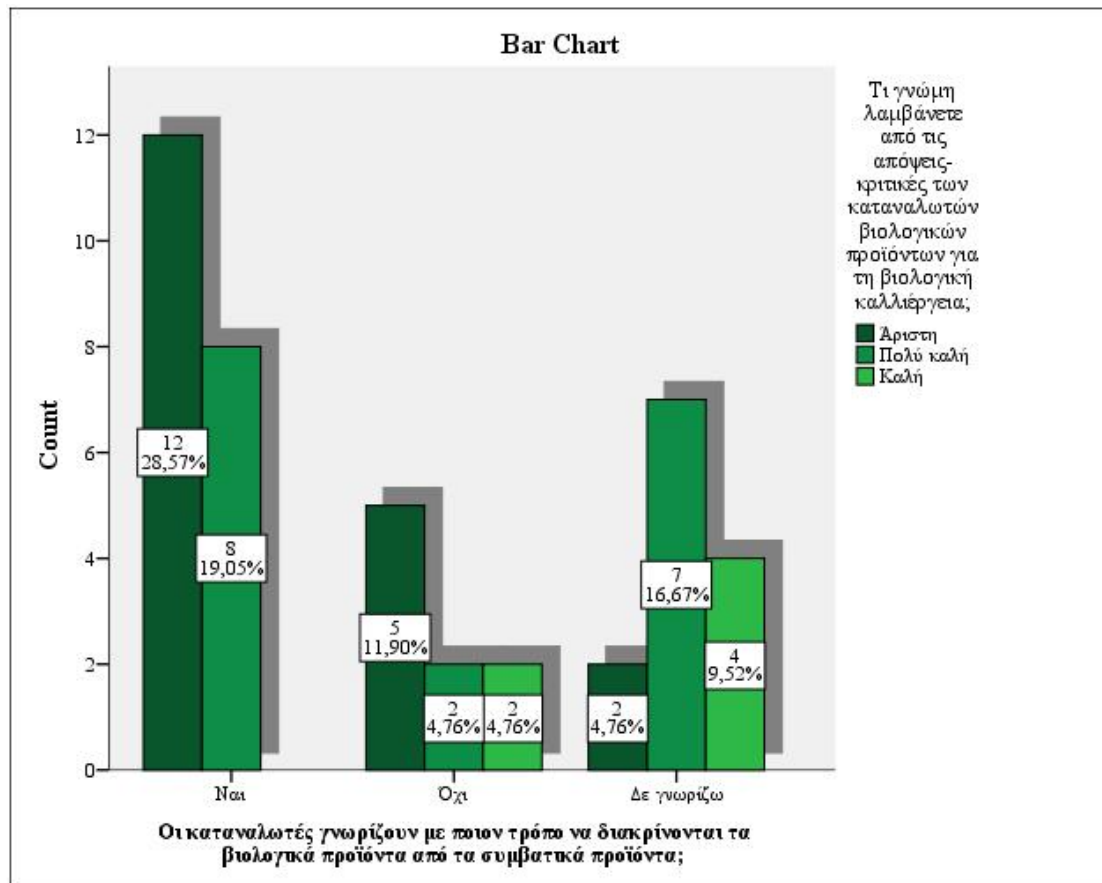
Από τον πίνακα Crosstabulation 4 και την εικόνα Crosstabulation 4 για την τέταρτη συνένωση απαντήσεων των ερωτήσεων γίνεται αντιληπτό πως οι γεωργοί που απάντησαν πως δεν γνωρίζουν εάν οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα λαμβάνουν κατά κύριο λόγο πιο πολλά άριστα σχόλια για τα βιολογικά τους προϊόντα ενώ κατά κύριο λόγο τα άριστα και πολύ καλά σχόλια επικρατούν σε όλες τις κατηγορίες.

Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα; * Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;

	Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;			Total
	Άριστη	Πολύ καλή	Καλή	
Οι καταναλωτές Ναι γνωρίζουν με ποιον Όχι τρόπο να διακρίνονται Δε τα βιολογικά προϊόντα γνωρίζω από τα συμβατικά προϊόντα;	12	8	0	20
	5	2	2	9
	2	7	4	13
Total	19	17	6	42

Πίνακας Crosstabulation 4: Αποτύπωση των δεδομένων που λήφθηκαν ως έξοδος από τις ερωτήσεις «Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;» & «Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;».

Εικόνα Crosstabulation 4: Γραφική Αναπαράσταση των απαντήσεων των ερωτηθέντων στις ερωτήσεις «Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα;» & «Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια;» απεικονίζοντας σε διάγραμμα τύπου Ραβδογράμματος (Bar Chart) εμπεριέχοντας τις συχνότητες και τα ποσοστά επι του συνόλου των απαντήσεων.

ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

R Square

Από το ακόλουθο διάγραμμα παρατηρούμε πως το R Square το οποίο ονομάζεται συντελεστής προσδιορισμού είναι ίσο με 0,002. Ο συντελεστής προσδιορισμού δείχνει το ποσοστό της μεταβλητότητας των δεδομένων που εξηγείται από το γραμμικό μοντέλο που προσαρμόσαμε, εδώ το συγκεκριμένο μοντέλο εξηγεί το 0,2% της μεταβλητότητας των δεδομένων.

ModelSummary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,049 ^a	,002	-,007	,826

a. Predictors: (Constant)

b. Dependent Variable

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος απάντησε απάντησαν πως η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη τους επιλογή ενώ οι περισσότεροι παραγωγοί απάντησαν πως παράγουν φρούτα και λάδι, δηλαδή προϊόντα που έρχονται από δένδρα και είναι σχετικά πιο εύκολο να παραχθούν με βιολογικούς τρόπου αφού σε βάθος χρόνου τα δένδρα δεν χρειάζονται την ίδια φροντίδα σε σύγκριση με τα ζώα ή τα λαχανικά. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες απάντησαν πως συνεργάζονται με Super Market, Καταστήματα Βιολογικών Προϊόντων και Λαϊκές Αγορές, ενώ η πλειοψηφία των ατόμων απάντησαν πως θεωρούν ότι τα βιολογικά φρούτα είναι τα προϊόντα που επιλέγουν περισσότερο οι καταναλωτές με δεύτερα να έρχονται τα βιολογικά Λαχανικά άξιο αναφοράς είναι πως σχεδόν οι μισοί ερωτηθέντες μέσω των απαντήσεων τους τόνισαν πως οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο βιολογικά προϊόντα, σε ίδια ποσοστά βρέθηκαν και οι απαντήσεις του δείγματος σχετικά με το εάν πιστεύουν ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως συμφωνούν με το ότι συμφέρει ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα ενώ ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό ερωτηθέντων απάντησαν πως γνωρίζουν ότι υπάρχει επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα, περισσότεροι από τους μισούς καταναλωτές απάντησαν πως έχουν λάβει κάποια επιδότηση για τις βιολογικές τους παραγωγές ενώ η συχνότητα που παίρνουν κατά κύριο λόγο κάποια επιδότηση είναι μια φορά το χρόνο. Άξιο αναφοράς είναι πως παρατηρήσαμε ότι όλοι οι καταναλωτές απάντησαν πως παίρνουν από άριστες έως καλές κριτικές για τα βιολογικά προϊόντα από τους καταναλωτές, ενώ πάλι όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως Πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας. Άξιο σημείωσης είναι το γεγονός ότι πάνω από τα $\frac{3}{4}$ των ερωτηθέντων απάντησαν πως η χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες είναι ανεπαρκής αλλά όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν πως κρίνουν ότι η διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας είναι από Άριστη έως καλή. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησαν πως πιστεύουν ότι πράγματι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για μια οικολογική διατήρηση και ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου. Στη συνέχεια παρατηρήσαμε πως κατά τους ερωτηθέντες το πιο Πολύ Σημαντικό κριτήριο για την

πώληση βιολογικών προϊόντων είναι η Ποιότητα τους, ως πιο Σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων οι ερωτηθέντες απάντησαν πως είναι η υψηλότερη θρεπτική αξία τους, ενώ με λίγες λιγότερες απαντήσεις απάντησαν πως είναι η γεύση τους, ως Μέτρια σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων οι ερωτηθέντες είπαν πάλι πως είναι η γεύση τους, ενώ με λιγότερες απαντήσεις οι ερωτηθέντες απάντησαν πως μέτρια σημαντικό κριτήριο είναι η υψηλότερη θρεπτική τους αξία. Ως Λιγότερο σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων οι ερωτηθέντες απάντησαν πως είναι η συσκευασία τους καθώς και κάποια πιθανή έκπτωση ή προσφορά που υφίστανται, τέλος οι ερωτηθέντες απάντησαν πως πιστεύουν ότι Δεν είναι Καθόλου σημαντικό κριτήριο για την πώληση βιολογικών προϊόντων κάποια πιθανή έκπτωση ή προσφορά που υφίστανται, ενώ το ίδιο απάντησαν και για την συσκευασία των προϊόντων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βακάκης Απόστολος., 1994 *Πρόβλεψη των Τεχνολογικών Επιπτώσεων στην Ελληνική Γεωργία με ορίζοντα τα έτη 2000 και 2010, τελική έκθεση*, Αθήνα: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Ζαφειρόπουλος Κωνσταντίνος., Πασχαλούδης Δημήτριος., 2004, *Έρευνα Marketing*, Αθήνα: Γκιούρδας Εκδοτική

Επιτροπάκη Εμμανουήλ., 2006, *Βιολογική Γεωργία*», Αθήνα: βιβλιοεκδοτική Α.Ε

Καβάλλαρης Παναγιώτης., 1998 *''Βιολογικά Προϊόντα''* Καλαμάτα, Πρακτικά Διημερίδας

Καμπουράκης Εμμανουήλ 2007., *Συστήματα οικολογικής παραγωγής, βιολογική γεωργία και οικολογική φυτοπροστασία*, ΔΗΩ, τεύχος 2

Κρυστάλλης Ανδρέας, Φωτόπουλος Χρήστος, 2003, *Ο Έλληνας καταναλωτής βιολογικών προϊόντων Μια πανελλήνια έρευνα marketing* Αθήνα:, Αθ. Σταμούλης

Παπάναγιωτου Ελένη, Μηλιάδου Δημητρα, Φωτόπουλος Χρήστος., 2001 *Βιολογική Γεωργία Φυτική και Ζωική παραγωγή* Πρακτικά ημερίδας Θεσσαλονίκη, 2 Φεβρουαρίου 2001, Εκδόσεις Αθ.Σταμούλης

Πάτσης Χρήστος, Παπαδόπουλος Χρήστος., 1998. *''Τα βιολογικά προϊόντα από την οπτική των καταναλωτών''*. Εισηγήσεις 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Αγροτικής Οικονομίας: Κράτος και αγροτικός χώρος, Αθήνα

Σγουρός Σπύρος, *το Ελληνικό βιολογικό λάδι, η σημερινή κατάσταση του και οι προοπτικές του* ΔΗΩ τεύχος 2

Σγουρός Σπύρος, (Ιουλ.-Αυγ.-Σεπτ. 1997), *Η βιολογική γεωργία στην Ελλάδα*», ΔΗΩ, τεύχος 3

Φουντής Φίλιππος, « *Η σημασία του Κανονισμού της Ε.Ε για τα βιολογικά προϊόντα*», ΔΗΩ τεύχος 1

Φωτόπουλος, Χρίστος,. 1999 *Το παραγωγικό σύστημα της βιολογικής γεωργίας ως εναλλακτική λύση για την ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου»* Αθήνα : Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης

Φωτόπουλος Χρίστος,. 2000 *Βιολογική Γεωργία: Κόστος αποδοτικότητα, ανάλυση αγοράς και στρατηγικές marketing»* Αθήνα :Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΩ, τεύχος 6, έκδοση Ιούνιος 1998, (σελ. 11-14,22-23), Κώστας Μπουγιούρης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΟ, τεύχος 7, έκδοση Σεπτέμβριος 1998,(σελ. 43-44),Σωκράτης Ζαμπέλογλου

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΟ, τεύχος 10, έκδοση Μάρτιος 1999, (σελ.21-30), Μιχάλης Αναστασιάδης, Αλεξάνδρα Κυριαζοπούλου, Φωτεινή Λάσκαρη, Σπύρος Σγουρός

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΩ, τεύχος 14, έκδοση Μάρτιος 2000,(σελ. 39-42), Σ. Σγουρός και Φ. Λάσκαρης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΩ, τεύχος 20, έκδοση Σεπτέμβριος 2001,(σελ. 17-21), Σπύρος Κακουριώτης

ΠΗΓΕΣ ΙΝΤΕΡΝΕΤ

www.bioport.gr/modules.php, 20/10/09, 09:55

www.greekinsight.com, 12/09/09, 07:40

www.eurocharity.gr, 10/08/09, 20:40

ec.europa.eu/agriculture, 09/09/09, 20:40

eurostat.statistics.gr, 18/10/09, 22:45

www.biohellas.gr, 08/09/09, 08:40

www.bionews.gr, 11/10/09, 22:15

www.agrocert.gr

www.minagric.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος πτυχιακής εργασίας του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος.

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος πτυχιακής εργασίας του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος. Σκοπός της έρευνας είναι η εκμείευση των παραγωγών για τα βιολογικά προϊόντα.

* Απαιτείται

1. Η βιολογική καλλιέργεια ήταν η πρώτη σας επιλογή για την εργασία σας; *

- Ναι
- Όχι

2. Ποια βιολογικά προϊόντα παράγετε; *

- Φρούτα
- Λαχανικά
- Λάδι
- Γαλακτοκομικά

3. Με ποιον συνεργάζεστε για τη διανομή των βιολογικών προϊόντων σας; *

- Super Market
- Καταστήματα βιολογικών προϊόντων,
- Λαϊκές αγορές
- Άλλο:

4. Ποια κατηγορία βιολογικών προϊόντων επιλεγούν περισσότερο οι καταναλωτές; *

- Φρούτα
- Λαχανικά
- Λάδι

- Γαλακτοκομικά

5. Οι καταναλωτές επιλέγουν περισσότερο τα βιολογικά προϊόντα; *

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

6. Οι καταναλωτές γνωρίζουν με ποιον τρόπο να διακρίνονται τα βιολογικά προϊόντα από τα συμβατικά προϊόντα; *

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

7. Συμφέρει σε ένα γεωργό να καλλιεργεί βιολογικά προϊόντα; *

- Ναι
- Όχι

8. Υπάρχει επιδότηση για τα βιολογικά προϊόντα; *

- Ναι
- Όχι

9. Έχετε επιδοτηθεί για παραγωγή βιολογικών προϊόντων? *

- Ναι
- Όχι

10. Ποια συχνότητα που λαμβάνετε επιδότηση-σεις;

- 1 φορά το χρόνο
- 1 φορά τα τελευταία 2 χρόνια
- 1 φορά τα τελευταία 5 χρόνια
- 1 φορά πάνω από τα τελευταία από 5 χρόνια

11. Τι γνώμη λαμβάνετε από τις απόψεις- κριτικές των καταναλωτών βιολογικών προϊόντων για τη βιολογική καλλιέργεια; *

- Άριστη
- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια
- Κακή

12. Πιστεύετε ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας; *

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

13. Υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση από το κράτος για τις βιολογικές καλλιέργειες ; *

- Ναι
- Όχι

14. Πως κρίνεται τη διαφήμιση των βιολογικών προϊόντων από τους φορείς του υπουργείου γεωργίας; *

- Άριστη
- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια
- Κακή

15. Πιστεύετε ότι η βιοκαλλιέργεια είναι μια λύση για την οικολογική διατήρηση και ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου; *

- Ναι
- Όχι
- Δε γνωρίζω

16. Πόσο σημαντικά είναι κατά τη γνώμη σας τα παρακάτω κριτήρια για την πώληση βιολογικών προϊόντων; *

1. πολύ σημαντικό, 2. Σημαντικό, 3. Μέτρια σημαντικό, 4. Λίγο σημαντικό, 5. Καθόλου σημαντικό

	Ποιότητα	Συσκευασία	Έκπτωση ή προσφορά	Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	Γεύση	Ένδειξη πιστοποίησης
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Ποιότητα	Συσκευασία	Έκπτωση ή προσφορά	Η υψηλότερη θρεπτική αξία των συστατικών	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος	Γεύση	Ένδειξη πιστοποίησης
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Φύλο *

- Άντρας
- Γυναίκα

18. Ηλικία *

- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 49 και άνω

19. Χρόνια ενασχόλησης με τη βιολογική καλλιέργεια *

- έως 5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- 21-25
- 26-30
- 31 και άνω

20. Τι εισοδηματική κατάσταση έχετε; *

- Κακή
- Μέτρια
- Καλή

Υποβολή

